DARBININKAS

Vol. LXX, Nr. 37
Rugsėjo - September 20, 1985

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

JAV ir Sov. S-ga sutiko pradėti pasitarimus skirtingiems nusistatymam dėl Indokinijos, Korėjos ir kitų, galinčių sudaryti pavojų reikalų išlyginti.

JAV yra pasiryžusios parduoti Jordanui ir Saudi Arabijai priešlėktuvinių raketų ir kitų modernių ginklų, nes komisija rado, kad draugingom Persijos įlankos valstybėm labai trūksta modernių ginklų, o Izraelis yra toks stiprus, kad parduodami ginklai jam nesudarys jokio pavojaus.

Ginkluoti teroristai pagrobė Salvadoro prezidento Jose Napoleon Duarte dukterį Ines Guadalupe Duarte Duran, o vieną jos saugą nušovė ir kitą sužeidė.

Europos bendrosios rinkos 11 valstybių paskelbė Pietų Afrikai eilę prekybos, kultūrinių ir karinię sankcijų.

Afganistano partizanai atmušė kelių tūkstančių sovietų ir afganų karių ir šimtų tankų puolimus rytiniam Afganistane.

Tailando min. pirmininkui Prem Tinsudanonda esant užsieny, karių grupė bandė sąmokslų jį nušalinti ir perimti valdžią į savo rankas, bet jam ištikimi kariuomenės daliniai sukilėlius nugalėjo. Susišaudymo metu žuvo du NBC televizijos korespondentai Neil Davis ir William Latch. Vyriausybė sudarė policijos pareigūnų komisiją sukilimui ištirti.

Sov. S-ga uždraudė dalyvauti Maskvoj įvyksiančioj 5-toj tarptautinėj knygų mugėj Žydų knygų leidėjų sąjungos prezidentui Bernard Levinson, Random House prezidentui ir Helsinki Watch komiteto pirmininkui Robert Bernstein ir to paties komiteto vykdomajam direktoriui ir Amerikos leidėjų s-gos štabo nariui Jeri Laber.

Libija, grąsindama Tunisui, vėl atgaivino prieš 11 m. sudarytą abiejų valstybių sąjungą, kuri jau mirusi. JAV, Prancūzija ir kitos valstybės pažadėjo Tunisui politinę ir diplomatinę paramą.

Saudi Arabija sutiko leisti JAV karinėm pajėgom pasinaudoti jos karinėm bazėm Sov. S-gos užpuolimo ar tuo atveju, jei ji nepajėgtų apvaldyti Persijos įlankoj iškilusią krizę.

JAV karo aviacija planuoja dar šį mėn. įvykdyti prieš satelitus nukreipto ginklo bandymą, bet 4 Atstovų rūmų nariai ir grupė mokslininkų iškėlė federaliniam teisme bylą, siekiančią šiuos bandymus uždrausti.

Kanada, įsižeidusi dėl JAV ledlaužio kelionės per vadinamą Northwest Passage, žada imtis įvairių priemonių savo suverenumui Arktikos vandenyse sustiprinti.

Izraelis paleido paskutinę 119 libaniečių grupę, sulaikytą pietiniam Libane.

Britanijos Birmingham miesto rajone, kur gyvena daugumoj pakistaniečiai, indai ir indėnai, kilo jaunimo riaušės, kurių metu buvo plėšiamos ir deginamos krautuvės, padegami policijos automobiliai, o policija apmėtoma akmenim.

Prieš Čado vyriausybę veikiantieji partizanai sukilo prieš Libijos kontrolę šiaurinio Čado Faya-Largeau mieste. Sukilimo metu žuvo ar buvo sužeista šimtai žmonių.

Afganistano vyriausybės radijas apkaltino ten veikiančius partizanus, kad jie nušovė prie Kandahar aerodromo keleivinį lėktuvą su 52 keleiviais, bet partizanai šią žinią paneigė ir tvirtina, kad lėktuvas nukritęs dėl jiems nežinomų priežasčių.

Į SIBIRĄ IŠTREMTI KUNIGAI

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 65

(Tąsa iš praeito numerio)

18. Kun. Jonas Juodelis, gim. 1921.V.21 kunigu pašventintas 1947.VI.29. Panevėžio katedros vikaras, areštuotas 1951. Nuteistas 25 m. Kalėjo Sibiro lageriuose. Grįžo į Lietuvą 1955. Panevėžyje Šv. Apaštalų Petro ir Povilo parapijos klebonas kancleris.

19. Kun. Jonas Jurgaitis, gim. 1917.V.5, kunigu pašventintas 1942.XII.19. Papilio klebonas, areštuotas 1948. Nuteistas 10 metų kalėti. Grįžo Lietuvon 1956. Klebonauja Naujamiestyje.

20. Kun. Alfonsas Kadžius, gim. 1910.I.8. Kunigu pašventintas 1934.V.26. Grūžių parapijos klebonas, areštuotas 1949. IX.4. Nuteistas kalėjo Vorkutoje, Komi SSR, Choladilnik. Grįžo Lietuvon 1957.XI.27. Religijų reikalų tarybos įgal. Rugienis atėmė darbo pažymėjimą 1964.XI.30 — 1965.XII.25, neleido eiti kunigo pareigų. Klebonauja Avilių parapijoje.

21. Kun. Zenonas Kariačka, gim. 1890, kunigu pašventintas 1914. Areštuotas 1945.XII.18. Kalėjo Komi SSR. Grįžo 1946. X.18. Mirė Krinčine 1954.X.10. Palaidotas Krinčino bažnyčios šventoriuje.

22. Kun. Stanislovas Kristonaitis, gim. 1912.VIII.17, kunigu pašventintas 1939.VI.3. Zarasų parapijos klebonas, dekanas, areštuotas 1950. Nuteistas 10 metų kalėti. Grįžo iš Sibiro 1956. Vabalnike altarista. Mirė 1980.V.22. Palaidotas Vabalninko bažnyčios šventoriuje.

23. Kun. Petras Kuzmickas, gim. 1910.XI.7, kunigu pašventintas 1935.VI.15. Kauno Kunigų seminarijos vicerektorius. Rozalimo parapijos klebonas. Areštuotas 1947.II.18 ir nuteistas 5 metus kalėti. Kalėjo Vorkutoje. Grįžo į Lietuvą 1953. Smilgių parapijos klebonas.

24. Kun. Juozapas Laurenčikas, gim. 1885.IX.7, kunigu pašventintas 1909. Dusėtų parapijos klebonas, areštuotas 1948. Nuteistas 10 m. Užpalių parapijos altarista. Mirė 1969. Palaidotas Raguvos kapinėse.

25. Kun. Juozapas Lomanas, gim. 1899, kunigu įšventintas 1923. Areštuotas 1952.VII.22 ir nuteistas 10 metų kalėti. Grįžo Lietuvon 1956. Linkuvos altarista, mirė 1959.II.27. Palaidotas Vabalninko bažn. šventoriuje.

26. Kun. Stanislovas Masilionis, gim. 1908, kunigu pašventintas 1936. Kamajų parapijos klebonas, areštuotas 1947. Nuteistas 10 metų kalėti. Narilske kalinamas. Grįžo Lietuvon 1956. IX.6. Salako parapijos klebonas. Palaidotas Salako bažnyčios šventoriuje.

27. Kun. Juozapas Matelionis, gim. 1895.III.25, kunigu pašventintas 1922.IV.2. Panemunėlio parapijos klebonas, areštuotas 1951. Nuteistas 10 metų kalėti. Grįžo iš Sibiro lagerių 1955.X.II.23. Mirė 1964. V.2, būdamas Utenos parapijos altaristu. Palaidotas Alantos parapijos kapinėse.

28. Kun. Jonas Matulis, gim. 1904, kunigu pašventintas 1931. Areštuotas 1946.XII.18. Nuteistas 5 metams. Grįžo į Lietuvą iš kalinimo 1951.XI.5. Buvo Gulbinėnų parapijos klebonu ir mirė 1967.III.23. Palaidotas Gulbinėnų parapijos kapinėse.

29. Kun. Anicetas Meškauskas, gim. 1885.I.6, kunigu pašventintas 1912. Skiemonių parapijos klebonas, areštuotas 1949.XI. pabaigoj. Nuteistas 10 metų kalėti. Kalėjo Komi SSR, Abezo lageryje. Grįžo į Lietuvą 1953 vėlyvą rudenį. Raguvos parapijos altarista, mirė 1979.IV.22. Palaidotas Raguvos kapinėse.

30. Kun. Kazimieras Mikelinskas, gim. 1889.IX.8, kunigu pašventintas 1914. Debeikių parapijos klebonas, Anykščių dekanas. 1940 areštuotas bolševikų šešis mėn. kalėjo. 1940.VII. 29 areštuotas antrą kartą Debeikiuose. Teistas 10 metų. Iš Sibiro katorgos grįžo 1955.X. 16. Buvo Alantos parapijos altarista. Mirė 1957.XII.29. Palaidotas Debeikių parapijos kapinėse.

31. Kun. Steponas Pelešynas, gim. 1908.XI.11, kunigu pašventintas 1933.IV.1. Kamajų parapijos administratorius. Areštuotas 1950. Nuteistas 10 metų kalėti Vorkutoje. Grįžo į Lietuvą 1957.IV.15. Būdamas Adomynės parapijos klebonu, mirė 1984.VII.21. Palaidotas bažnyčios šventoriuje Adomynėje.

32. Kun. Jonas Nagulevičius, gim. 1900. Kunigu pašventintas 1923. Obelių parapijos klebonas, areštuotas 1947.II.4. Nuteistas 5 metams. Iš Sibiro lagerių grįžo 1953.III.1. Naujamiesčio parapijos altarista.

33. Kun. Augustinas Pranskietis, gim. 1886.VIII.29, kunigu pašventintas 1910.III.25... Areštuotas 1923 ir nuteistas trims metams, kalėjo Maskvos kalėjime. Paleistas 1923. Antrą kartą areštuotas, būnant Šv. Kotrynos bažnyčios klebonu Leningrade 1932.IV.15 ir nuteistas 10 metų kalėti. Lietuvą grįžo 1933.X.19, iškeičiant į politinius kalinius. Gyvena Šeduvoj. Visai nematantis.

34. Kun. Henrikas Prijalgauskas, gim. 1892, kunigu pašventintas 1920. Areštuotas 1949. Grįžo iš Sibiro katorgos 1957. IX.19. Buvo Velykių parapijos klebonu ir mirė 1978.VIII.23. Palaidotas Panevėžio kapinėse.

35. Kun. Izidorius Puniuškis, gim. 1910, kunigu pašventintas 1937. Avilių parapijos klebonas, areštuotas 1949.VI.7. Nuteistas 10 metų. Kalėjo Karagandoje. Grįžo į Lietuvą 1956.VIII. 3. Panevėžio Šv. Apaštalų Petro ir Povilo bažnyčios altarista.

36. Kun. Liudvikas Rekašius, gim. 1876, kunigu pašventintas 1899. Anciškio parapijos klebonas, areštuotas 1947.I.21. Paleistas iš kalėjimo 1954.IX.27. Buvo Dapšionių parapijos administratorium ir mirė 1966. Palaidotas Dapšionių parapijos kapinėse.

37. Kun. Aleksandras Mileika, gim. 1881, kunigu pašventintas 1904. Vyžuonų parapijos klebonas, areštuotas 1941 ir išgabentas kalėjiman, Rusijos katorgon. Grįžo 1944 ir mirė Vyžuonose 1944.XII.23. Palaidotas Vyžuonų parapijos kapinėse.

38. Kun. Mykolas Selickas, gim. 1909, kunigu pašventintas

(nukelta į 2 psl.)

Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne rugsėjo 8 buvo paminėta Tautos šventė ir New Yorko ramovėnų 35 metų veiklos sukaktis. Nuotraukoje iš k. Alfonsas Samušis, N.Y. ramovėnų skyriaus pirmininkas, organizavęs minėjimą; LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis; Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, skaitęs paskaitą; vysk. Paulius Baltakis, OFM, laikęs pamaldas, sukalbėjęs invokaciją; kun. Jonas Pakalniškis, Apreiškimo parapijos klebonas. Nuotr. L. Tamošaičio

KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJUI BESIRENGIANT

Lietuvos valdovas Mindaugas apsikrikštijo 1251 m. su savo šeima dvariškiais bei dideliu būriu lietuvių ir 1253 m. buvo vainikuotas Lietuvos karaliumi. Jis pasirūpino įsteigti vyskupiją, pirmąją Lietuvoje, ir parsikvietė į Lietuvą kunigų ir vienuolių skelbti Kristaus mokslą. Gavęs krikštą per Livonijos vokiečių ordiną, tuoj apsisaugojo nuo bet kokios vokiečių įtakos valstybės ir tikėjimo reikaluose, išsirūpindamas, kad vyskupija priklausytų tiesiog nuo popiežiaus, pačią Lietuvą pavesdamas popiežiaus globai. Šiuos Mindaugo žygius istorikas Paulius Šležas laiko "neįvertinamos reikšmės mūsų istorijoj darbu" (Bandymas apkrikštyti Lietuvą Algirdo ir Kęstučio laikais, Tiesos kelias, 1932, 783 psl.).

Mindaugo darbą panašiai vertina ir kitas Lietuvos istorikas Zenonas Ivinskis: "Mindaugas buvo pirmasis, kuris nukreipė lietuvių tautą į Vakarus; . . . pirmasis, kuris užmezgė santykius su Apaštalų Sostu, nusiųsdamas pas popiežių savo pasiuntinius. Mindaugas pats ir jo dvariškiai su gausiu būriu priėmė lotynišką krikštą, kuris bent simboliškai turėjo reikšti visos lietuvių tautos krikštą, nes valdovo krikštijimasis paprastai reikšdavo ir visos tautos krikštą. Taip pat Mindaugo laikais įkurtoji vyskupija buvo padaryta nepriklausoma nuo kaimyninių hierarchų. Pagaliau Mindaugas gavo iš popiežiaus karališką karūną, visoje septynių šimtmečių lietuvių tautos istorijoje būdamas vienintelis karūnuotas karalius. Kas frankams buvo Klodvigas, lenkams — Mieškas, o vengrams — šv. Steponas, tas lietuviams yra tapęs Mindaugas. Jis buvo ne tik Lietuvos suvienytojas, sėkmingai užbaigęs jau nuo seniau prasidėjusį valstybės vienijimo procesą, bet lietuvių tautos veidą jis nukreipė tuo reikšmingu keliu, iš kurio ji vėliau ir nebeišklydo. Visi Mindaugo įpėdiniai, kurie tik vedė derybas dėl krikšto, tegalvojo apie lotynišką krikštą" (Krikščionybės kelias Lietuvon, Laiškai lietuviams, 1958, 142 - 143 psl.).

Mindaugo išsirūpinimo, kad popiežiaus Innocento IV įkurta Lietuvos vyskupija priklausytų tiesiog Šventajam Sostui, atseit, kad veiktų kaip atskira Lietuvos bažnytinė provincija, reikšmė buvo pripažinta ir nepriklausomoj Lietuvoj, praėjus septyniems šimtams metų: kai 1926 m. buvo atkurta Lietuvos bažnytinė provincija, buvo išleistas įvykiui atžymėti medalis, kurio vienoje pusėje buvo pop. Pijaus XI ir arkivysk. J. Skvirecko atvaizdai, o kitoje pusėje — pop. Inocento IV ir Mindaugo meto Lietuvos vyskupo Kristijono.

Mindaugo 1263 m. nužudymas buvo didelis smūgis Lietuvos valstybei ir jo įvestai krikščionybei. Bet valstybė nežlugo, neišnyko ir krikščionybė.

"Mindaugo įvestoji krikščionybė nežlugo. Kai valdovai iki pat XIV amž. galo vedė derybas dėl krikšto, vienuoliai varė tylų savo misijų darbą" (Z. Ivinskis, ten pat, 167 psl.).

Kitas istorikas, kun. dr. V. Gidžiūnas, OFM, tyrinėjęs vienuolijų veiklą Lietuvoje IX - XV amž. (plg. Viktoras Gidžiūnas, Vienuolijos Lietuvoje, IX-XV amžiai, Suvažiavimo darbai VI, 1969, 243 - 274 psl.), taip pat rado, kad pranciškonai ir dominikonai turėjo Lietuvoje savo misijų židinius iki Lietuvos antrojo krikšto 1387 m.

"Vytenio rūpesčiu apie 1300 m. Lietuvos graikų tikėjimo gyventojams Naugarduke buvo įkurta atskira metropolija, bet ji, tegyvavus 30 metų, žlugo" (Z. Ivinskis, Lietuvos istorija, 1978, 223 psl.). O 1312 m. Vytenis prašė popiežiaus legatą ir Rygos arkivyskupą atsiųsti pranciškonų, kuriems norėjo pavesti vienuolyną ir naujai pastatytą bažnyčią. Gediminas kvietė 1323 m. į Lietuvą pranciškonus aptarnauti dviem bažnyčiom Vilniuje ir vienai Naugarduke.

"Kęstučio laikais Lietuvoje krikščionybė oficialiai nebuvo įvesta. Betgi jos įtaka . . . buvo aiški, ypač kunigaikščių rūmuose Vilniuje ir Trakuose . . . Algirdo laikais bajoras Goštautas, būdamas pats katalikas, įsteigė ir pranciškonų vienuolyną, parsikviesdamas iš užsienio vienuolių . . . Trakų rūmuose turėjo gyventi vienuolių . . .; tokių vienuolių turėjo būti ir Vilniuj" (P. Šležas, op. cit. 793-794). Suminėjęs daugiau duomenų, P. Šležas prieina išvados, "kad tiek kunigaikščių rūmuose, tiek pačioj lietuvių visuomenėj krikščionybė, nors ir pamažu, taisėsi kelią" (ten pat, 794 psl.).

Bet iš kitos pusės, nors krikščionybė, pirmą kartą Mindaugo Lietuvoje oficialiai įvesta, neužgeso, bet ir nepasklido po kraštą. Valdovams esant pagonims, ji buvo tik toleruojama, o tuo metu Lietuvoje buvusių nedaugelio vienuolių toli gražu nepakako misijoms ir tautos didelė dauguma tebegyveno pagonybėje. Reikėjo naujo impulso. Juo buvo Gedimino vaikaičiai Jogaila ir Vytautas, patys 1386 m apsikrikštiję ir atnaujinę Mindaugo krikštą masiniu krikštu 1387 m. Lietuvos sostinėje Vilniuje ir 1413 m. Žemaitijoje.

Didysis Lietuvos kunigaikštis Jogaila, 1386 m. drauge su Vytautu Krokuvoje apsikrikštijęs ir tapęs Lenkijos karaliumi, 1387 m. pradžioje atvyko su būreliu lenkų kunigų į Vilnių Lietuvos krikštyti. Talkino pranciškonai, nuo seniau Vilniuje gyvenę. Lietuvos valdovo sostinėje Vilniuje vykdytas krikštas turėjo reikšti oficialų viso krašto krikštą. Iš Vilniaus Jogaila važinėjo ir į kitas vietoves, skirstindamas

(nukelta į 4 psl.)

ĮKAITAS UŽ KUN. A. SVARINSKĄ

Užsienio spauda skelbia, kad Australijoje gyvenantis lietuvis, Šaulių Sąjungos narys, Zigmas Augaitis pasisiūlė įkaitu už kun. Alfonsą Svarinską, atliekant kunigui paskirtą laisvės atėmimo bausmę sovietų koncentracijos stovykloje su sąlyga, kad sovietų valdžia išlaisvintų nuteistą kunigą ir jam leistų laikinai įsikurti Australijoje.

Šį savo pasiūlymą Zigmas Augaitis pateikė raštu Australijos užsienio reikalų ministeriui, prašydamas, kad Australijos vyriausybė jį paremtų ir perduotų sovietinei valdžiai. Zigmas Augaitis rašte užsienio reikalų ministeriui atkreipia dėmesį, kad kunigas Svarinskas buvo nuteistas net dešimčiai metų laisvės atėmimu už religinę veiklą, už tai, kad išdrįso iškelti religinės laisvės varžymus ir apginti tikinčiųjų teises, kurias įsakmiai garantuoja Valstybės Konstitucija.

STOCKHOLMO DOKUMENTACIJA

Stockholme liepos mėnesio pabaigoje įvykusiame seminare Pabaltijo klausimais skaitytas paskaitas ruošiamasi išleisti atskiru leidiniu. Seminaras, kaip žinoma, buvo surengtas užbaigiant pabaltiečių Taikos ir Laisvės Žygį Baltijos jūroje.

Paskaitos lietė įvairias baltiškas temas. Štai keletas paliestų temų: Massachussets universiteto profesorius Der Derian kalbėjo apie Pabaltijo nacionalinę tapatybę, Kielio universiteto profesorius Rebas apie estų požiūrį į Suomiją ir Švediją, Švedijos tarptautinių problemų instituto narys dr. Gerner kalbėjo tema "Baltijos pakraštys tarp Švedijos ir Rusijos", švedų karo akademijos narys kalbėjo apie sovietų karinės pajėgas Baltijos karinėje apygardoje.

Dvi paskaitos lietė baltų rezistencijos karinę reikšmę ir latvių demografinės krizės politinius padarinius.

MIRĖ DAILININKĖ DOMICELĖ TARABILDIENĖ

Rugsėjo 8 okupuotoje Lietuvoje mirė dail. Domicelė Tarabildienė, paskutiniu laiku sunkiai sirgusi. Ji buvo gimusi 1912 m. Jos mergautinė pavardė buvo Tarabildaitė, ištekėjo už dail. Petro Tarabildos, dailininko. (Jau miręs). Jų trys vaikai irgi dailininkai — Arūnas, Giedrė ir Rimtas. Ypač kaip grafikas buvo pasižymėjęs sūnus Arūnas, jau irgi miręs. Domicelė Tarabildienė buvo viena iš produktingiausių knygų iliustratorių, daugiausia iliustravusi jaunimui. (Apie ją plačiau bus parašyta kitame Darbininko numeryje.)

DARBININKĄ 70 METŲ SUKAKTIES PROGA SVEIKINA

Sveikindami Darbininką, sulaukusį 70 metų amžiaus, linkime dar ilgai gyvuoti ir skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

Ta pačia proga pridedame 40 dol. auką spaudos reikalam.

ALINA IR EDVARDAS STAKNIAI

Mūsų spaudos reikšmė lietuviško gyvenimo išlaikymui išeivijoje yra labai didelė. "Darbininkas" yra ypač svarbus mūsų Bendruomenės ugdyme ir išlaikyme.

Mūsų spaudos išlaikymas išeivijoje vis darosi sunkesnis, iš Jūsų vis labiau pareikalaujantis naujų pastangų ir ištvermės. Šia proga Jums to ir linkiu, kad Darbininkas" mus nepertraukiamai lankytų ir šviestų.

"Darbininko" 70 metų jubiliejaus proga siunčiu 50 dol. jam paremti.

Su geriausiais linkėjimais

BRONIUS JUODELIS

"Darbininką" 70 metų sukakties proga sveikina ir spaudai paremti 70 dol. auką skiria

KATALIKIŲ MOTERŲ KULTŪROS DRAUGIJA

-o-

Darbininkas už sveikinimus ir auką nuoširdžiai dėkoja.

Savaitės įvykiai

Kanados min. pirmininkas Brian Mulroney pareiškė, kad Kanada nedalyvaus JAV vykdomuose erdvės ginklų tyrimuose, bet ir nesipriešins jų vykdymui.

JAV Kubai skirtas radijas Marti paskelbė, kad 1980 m. Kuba nuskandino ekskursinį laivą Canimar upėj. Laivą buvo pagrobę du iš Kubos pabėgti siekusieji Kubos kariai. Laivui bandant išplaukti į jūrą, pakrančių apsaugos laivas atidengė į jį ugnį ir nuskandino. Laive tuo metu buvo apie 70 keleivių.

Episkopalų generalinė konvencija pirmininkaujančiu vyskupu išrinko liberalų amerikietį, dabartinį Havajų vyskupą Edmond L. Browning.

Norvegijos parlamento rinkimus vieno atstovo persvara laimėjo dabartinio min. pirmininko Kaare Willoch vadovaujama konservatyviųjų koalicija.

Prieš 73 m. su daugybe keleivių nuskendusio Titanic laivo ieškojime dalyvavo ir karo laivyno tyrimų laivai Knorr ir Angus ne tiek dėl paties ieškojimo, kiek norėdami išbandyti nuskendusių pov. laivų suradimą, ištirti priešo išdėstytus nusiklausimo įrengimus ir nustatyti jūros dugne vietas, kuriose galėtų būt išdėstomos raketos.

Prezidentas Reagan pažadėjo pas jį apsilankiusiai žydų delegacijai pasitarimo su Sov. S-gos valdytoju Gorbačiovu metu iškelti žydų priespaudos Sov. S-goj reikalus.

Prezidentas Reagan uždraudė Pietų Afrikos auksinių Krugerand monetų pardavinėjimą JAV, jei tam pritars Tarptaut. tarifų ir prekybos administracija, Amerikos bankam duoti naujų paskolų ir sustabdyti kompiuterių ir branduolinės technologijos įrengimų pardavimą.

Egipto min pirmininkas Kamal Hasan Ali atsistatydino. Jo vieton prezidentas Hosni Mubarak paskyrė ekonomistą Ali Lutfy.

JAV, Japonija ir Panama pradėjo tirti Panamos kanalo praplatinimo ar naujo kanalo statydinimo reikalingumą.

Antroji popiežiaus Jono Pauliaus II ir Canterbury arkivyskupo Robert Runcie 1982 m. sudaryta Anglikonų ir Romos katalikų komisija šių bažnyčių sujungimui pasiekti baigia susitarti dėl būdų žmogaus išganymui pasiekti. (Daugelis protestantų skelbia, kad žmogaus sielos išganymui pakanka tik tikėti, o katalikai teigia, kad reikia ir gerų darbų).

Pagal JAV žvalgybos žinias Sov. S-ga Krasnoarmejsk apylinkėse turi įsirengusi laser spindulių bandymo centrą ir gamina laser ginklus.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

Naujų knygų lentynoje. — "Vyturio" leidykla vaikams ir jaunimui skiria norvegų pasakas "Dvylika laukinių gulbių" (219 p., 60,000 egz., iš rusų kalbos vertė A. Paraščiakas, iliustr. K. Paškauskas; "Pasaulio pasakos"), kirgizų poetų eilėraščius "Kalnų tulpės" (48 p., 40,000 egz., sudarė A. Kydyrovas, iš rusų kalbos vertė A. Matutis, iliustr. E. Lisauskienė; "Želmenėliai"), Grigorijaus Baklanovo apysakas "Amžini devyniolikmečiai" (344 p., 30,000 egz., vertė S. Greviškis), lietuvių liaudies pasaką "Devyni broliai ir jų sesuo Elenytė" (27 p., 100,000 egz., iliustr. S. Eidrigevičius), Semiono Cviguno romano "Mes grįšime" 2-ąją knygą "Uraganas" (367 p., 30,000 egz., iš rusų kalbos vertė A. Pekeliūnas; serija "Drąsiųjų keliai"), Akramo Ailislio apysakas "Medžiai ir žmonės" (229 p., 10,000 egz., iš rusų kalbos vertė P. Keidošius), Vlado Dautarto apysaką Vėjai (256 p., 30,000 egz., iliustr. A. Dakinavičius), Lao Še apysaką pasaką "Gimimo diena" (148 p., 10,000 egz., iš rusų kalbos vertė Z. Sandienė, iliustr. P. Kirpičiovas), Sergejaus Michalkovo poemos "Dėdė Stepas" 2-ąjį leid. (16 p., 40,000 egz., vertė E. Mieželaitis, iliustr. K. Rotovas), Mirko Vujačičiaus apysaką "Benamiai cirkininkai" (120 p., 10,000 egz., iš rusų kalbos vertė D. Mickevičius, iliustr. S. Monachovas), Irinos Zemskajos apysaką "VI B Istorijos" (141 p., 10,000 egz., vertė A. Balčiūnienė, iliustr. G. Bedarevas), Algimanto Zurbos pasaką apysaką "Nulėpausis ir striukumbukas" (118 p. 40,000 egz., iliustr. L. Skerstonaitė), Sergejaus Aleksejevo knygą "Žygdarbis" (373 p., 20,000 egz. vertė J. Kuolelis, iliustr. A. Lurjė), Viliaus Baltrėno eilėraščius "Ryto sniegena" (48 p., 30,000 egz., iliustr. A. Skliutauskaitė).

— Japonų kalba leidžiamame žurnale "Tarybinė literatūra" (1985, Nr. 91) išspausdintas A. Bučio straipsnis apie lietuvių literatūrą "Nacionalinis savitumas ir pasaulinis kontekstas".

— Susumuoti 1982 - 1984 m. sąjunginės teatro darbo su kūrybiniu jaunimu apžiūros rezultatai. Už idėjinio politinio ir profesinio kūrybinio jaunimo auklėjimo pasiekimus Panevėžio dramos teatras apdovanotas trečiojo laipsnio diplomu ir piniginė premija. "Sąjunginės kūrybinio jaunimo apžiūros laureato" vardas (su diplomu ir premija) suteiktas Klaipėdos dramos teatro aktorei Reginai Šaltenytei.

— Jau penktą kartą respublikos knygos bičiuliai ir informacinio leidinio "Naujos knygos" redakcija surengė populiariausios metų knygos konkursą. Peržiūrėjus skaitytojų laiškus, paaiškėjo, jog 1984 metais tokia knyga tapo Algimanto Zurbos romanas "Skersvėjis". Skaitytojų premija rašytojui šiemet buvo įteikta Alytuje.

— Lietuvos architektų sąjunga birželio 7 Kretingoje surengė architektūros dieną. Į Kretingą atvyko architektų iš Vilniaus, Kauno, Palangos.

— Sovietų Sąjungos dviračių čempionato 50 km porinių lenktynių sidabro medalininkais tapo vilniečiai Arūnas Dubietis ir Viačeslavas Kovaliovas. Varžybos vyko Vilniaus-Kauno greitkelyje.

— Kaune įvyko naujojo Šilainių gyvenamojo rajono atidarymo iškilmės. Pirmiesiems naujakuriams įteikti erdvių, patogių butų raktai. Šiais metais Šilainiuose bus pastatyta 15 daugiaaukščių gyvenamųjų namų. Dvylikoje Šilainių mikrorajonų įsikurs beveik 100,000 kauniečių

S.L.K.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

1936. Sudeikių parapijos kelbonas, areštuotas 1949. Nuteistas 10 metų. Iš Archangelsko kalinimo paleistas 1955. Mirė 1970. VII.4, Sidabravo klebono pareigas eidamas. Palaidotas Sidabravo bažnyčios šventoriuje.

39. Kun. Petras Senulis, gim. 1909.II.26, kunigu pašventintas 1937. Suosto parapijos klebonas. Areštuotas 1946 Velykų rytą. Nuteistas 10 metų kalėjo Intoje ir kt. lageriuose. Paleistas 1953. Mirė klebono pareigas eidamas 1982.II.29. Leliūnų bažnyčios šventoriuje palaidotas.

40. Kun. Gasparas Spūdas, gim. 1891, kunigų pašventintas 1914. Krekenavos parapijos klebonas, Panevėžio dekanas, areštuotas 1950.IV.23. Nuteistas 11 metų. Grįžo iš Rusijos katorgos 1955.VIII.4. Klebonavo Grūželių parapijoje ir mirė 1960.X.23. Palaidotas Linkuvos parapijos kapinėse.

41. Kun. Mykolas Stonys, gim. 1912.X.I, kunigu pašventintas 1938.VI.11. Utenos parapijos vikaras, areštuotas 1946. Nuteistas 10 metų. Kalėjo Karagandos lageriuose. Į Lietuvą sugrįžo 1954.XII.28. Gyvena Biržuose-Suosto parapijos klebono paskirtas.

42. Kun. Ignacas Šaučiūnas, gimęs 1905.XII.16, kunigu buvo pašventintas 1933.IV.1. Suimtas Žemaitijoje 1949.X.30, Varlauky, nuteistas 25 metams. Kalėjo Intos lageryje. Grįžo į Lietuvą 1956.V.13. Gyvena Svėdasuose tituliniu klebonu.

43. Kun. Matas Šermukšnis, gim. 1902, kunigu pašventintas 1930. Areštuotas 1946. Nuteistas 10 metų, kalėjo Sibiro lageriuose. Paleistas grįžo į Lietuvą 1956. Būdamas Vaškų parapijos klebonu, mirė ir palaidotas Vaškų parapijos šventoriuje, 1978.II.6.

44. Kun. Konstantinas Šimašis, gim. 1888.I.7. Pašventintas kunigu 1913. Alantos parapijos klebonas, areštuotas 1950 pavasary. Nuteistas 10 metų kalėti. Paleistas iš Rusijos lagerių, 1954.II.8 grįžo kaip ligonis. Mirė Vainute 1955.III.19.

45. Kun. Jurgis Šimonėlis, gim. 1898, kunigu pašventintas 1928. Debeikių parapijos klebonas, areštuotas 1950 m., nuteistas 10 metų kalėti. Mirė 1957. XII.26, būdamas Sudeikių parapijos klebonu. Sudeikių bažnyčios šventoriuje ir palaidotas.

46. Kun. Leonardas Ramošauskas, gim. 1912.VI.8, kunigu pašventintas 1937.V.22. Onuškio parapijos klebonas, areštuotas 1949.IV.23. Nuteistas 10 metų, kalėjo Kazachstane. Grįžo į Lietuvą 1956.II.27. Dabar Lukštų parapijos klebonas.

47. Kun. Eduardas Vaišnora, gim. 1906.VII.28, kunigu pašventintas 1930.VI.14. Baltriškės parapijos klebonas, areštuotas 1950.VII.2. Karagandos lageriuose išbuvo 6 metus. Grįžo paraližuotas. Mirė Kupiškio altaristu būdamas 1982.IV.22. Palaidotas Kupiškio bažnyčios šventoriuje.

48. Kun. Titas Vinkšnelis, gim. 1904.II.27. Kunigu pašventintas 1930.VI.14. Rusijos kalėjimuose išbuvo 7 metus. Suvainiškio parapijos klebonu būdamas, mirė 1982.VI.21. Palaidotas Pandėlio bažnyčios šventoriuje.

Senatorius Alfonse D'Amato, respublikonas iš New Yorko, laiko šachmatų dėžę, pagamintą Sovietų Sąjungos kalėjimuose. Jie pardavinėjami New Yorke. Šalia stovi du buvę sovietų kaliniai, kurie dirbo panašius daiktus, kai buvo kalėjime. Kairėje Georgi Vins laiko dėžę, dešinėje Vladimir Dremyuga. Senatorius ragina sustabdyti tų daiktų importą iš Sovietų Sąjungos.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinais atvejais 516 757-2871. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJ, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliškų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, medaus, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

KENFIELD FUNERAL HOMES — Beach Memorial Chapel, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706. 813 360 - 5577. Pasadena Memorial Chapel, 200 Pasadena Ave. S., St. Petersburg, FL 33707. 813 345-9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmad., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir., adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753 - 5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11384. Tel. 718 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĖ

DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas

VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (718) 441 - 0909
Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- **LĖKTUVAI**
- **LAIVAI (CRUISES)**
- **TRAUKINIAI (AMTRAK)**
- **AUTOBUSAI**
- **NUOMOJAMOS MAŠINOS**
- **VIEŠBUČIAI**
- **ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS**
- **GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ**

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207

Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — $15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS ● Prenumerata metam $15.00 ● Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra ● Pavarde pasirašyti straipsniai nebutinai išreiškia redakcijos nuomonę ● Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

"Darbininko" gimtadienio proga

Tai atsitiko prieš 70 metų, — 1915 metais rugsėjo 19 Bostone pasirodė naujas laikraštis, pasivadinęs Darbininko vardu. Tuo metu žydėte žydėjo Amerikos lietuvių laikraštija. Beveik kiekviename mieste išeidavo savas lietuviškas laikraštis. Ir Bostono lietuviai buvo pagauti to paties judėjimo, bet kodėl jie pavadino laikraštį Darbininko vardu?

Tuo metu visuomenė buvo diferencijuota, buvo net aštri ideologinė kova tarp visokių socialistų, komunistų iš vienos pusės ir iš kitos — tarp tikinčiųjų, tarp katalikų. Bostone buvo įsivyravę tie vadinamieji kairieji. Jie leido "Keleivį", kuris tada gana aštriai kovojo prieš Katalikų Bažnyčią ir skleidė socialistines idėjas. Apskritai visa kairioji spauda įtaigojo žmones ir juos atplėšė nuo Bažnyčios, padarė net kovingai nusiteikusius prieš tikėjimą.

Tada Amerikoje plačiai veikė jaunas ir energingas kunigas Fabijonas Kemėšis, Jis buvo organizatorius. Suorganizavo katalikių moterų sąjungą, kuri ir dabar tebeveikia. Norėdamas pasipriešinti visai kairiajai pusei, jis Bostone ir apylinkėse, siekdamas artimuosius miestus, suorganizavo Šv. Juozapo darbininkų draugiją. Žmonės tada daugumoje visi buvo darbininkai. Tai ir pritiko darbininkų draugija. Dauguma jie buvo giliai religingi, tai steigėjas ir sujungė su Šv. Juozapu, kuris pats buvo darbininkas.

Toks katalikiškas vienetas, gerai susiorganizavęs, jau buvo pajėgus atsispirti ir komunistinėm idėjom, kurios irgi aukštino darbininko kultą.

Kad būtų ši kova efektingesnė, kun. Fabijonas Kemėšis ir įsteigė laikraštį, pavadino jį Darbininku, nes jiem ir buvo skiriamas. Jo tikslas buvo suburti religingus lietuvius darbininkus į lietuvišką draugiją ir juos apginti nuo kitų idėjos priešų, apginti ir nuo gyvenimo vargų, nes jie buvo visi ateiviai ir nemokyti.

Tada Darbininkas buvo aštrus ir kovingas, rašė tiesiog liepsnojančiais žodžiais, nes tokia buvo to meto dvasia. Visi buvo kovingi.

Darbininkas tada ėjo tris kartus per savaitę, ir jo dydis buvo tik 4 puslapiai. Jis buvo lyg koks dienraštis ir padėjo žmonėm susigaudyti painiuose gyvenimo klausimuose, juos sujungė į stiprią Šv. Juozapo draugiją, sudarė katalikų darbininkų judėjimą.

Šv. Juozapo draugija Bostone 1920 įsigijo didelius namus, kur įkūrė savo spaustuvę ir redakciją. Nuo 1925 metų gruodžio 4 Darbininkas pradėtas leisti du kartus per savaitę. Pakeltas jo puslapių skaičius iki 8.

Po kun. Kemėšio vyriausiu redaktoriumi ilgai buvo kun. Kazimieras Urbonavičius, rašytojas ir poetas. Redakcijoje gana ilgai dirbo A. Kneižys, Pr. Gudas, kun. V. Taškūnas (grįžęs į Lietuvą ir buvęs ištremtas į Sibirą). Vėliau įsijungė J. Laučka, K. Čibiras, J. Lapinskas. Nuo 1950 sausio 20 laikraštį redaguoti perėmė prof. Simas Sužiedėlis.

Tų pačių 1950 metų birželio 5 laikraščio leidimą perėmė lietuviai pranciškonai ir 1951 laikraštį sujungė su Brooklyne ėjusia "Amerika" ir Pittsburghe ėjusiomis "Lietuvių Žiniomis". Toks jungtinis laikraštis išėjo 1951 balandžio 16 Brooklyne. Ir nuo tada jis pastoviai eina ir toliau, leidžiamas lietuvių pranciškonų.

Čia Brooklyno redakcijoje dirbo: prof. J. Brazaitis, kun. V. Damušis, A. Gražiūnas, P. Jurkus, Tėv. Modestas Stepaitis, OFM, ir S. Sužiedėlis. Jis iš redaktoriaus pareigų pasitraukė

(nukelta į 4 psl.)

LB Švietimo tarybos rengiama mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitė įvyko rugpjūčio 4-11 Dainavoj. Kam rūpi lietuviškas švietimas, kas sielojasi šeštadieninių mokyklų įnašu į mūsų tautos išlikimą, randa galimybių tose stovyklose dalyvauti. Tad ir rinkosi mokytojai ir tėvai bei jaunimas iš arti ir toli. Dainavos nuostabi gamta traukia ir nedaug bendro su mokykla turintį, o eilę metų čia stovyklavęs jautiesi kaip sugrįžęs tėviškėn.

Dainavos stovyklavietė pasikeitus, pagražėjus. Pagrindiniame pastate, Baltaisiais rūmais pramintame, kambariai ir koridoriai iškloti kilimais, salėje — koplyčioje užuolaidomis atskirtas altorius, įrengtas atsarginis išėjimas iš antro aukšto — dar vieni laiptai. Visur matosi rūpestinga vadovybės ranka.

Raštinėje vyksta registracija, kambarių paskirstymas. Grupė jaunuolių paslaugiai padeda susinešti lagaminus į antrąjį aukštą ar kitus namus. Tai gražus būdas padėti nebe pirmos jaunystės stovyklautojam, pratinant jaunimą parodyti pagarbą vyresniesiem. Ir dabar matau besišypsantį aukštą šviesiaplaukį, nešantį į viršų nemažą pagyvenusios ponios lagaminą.

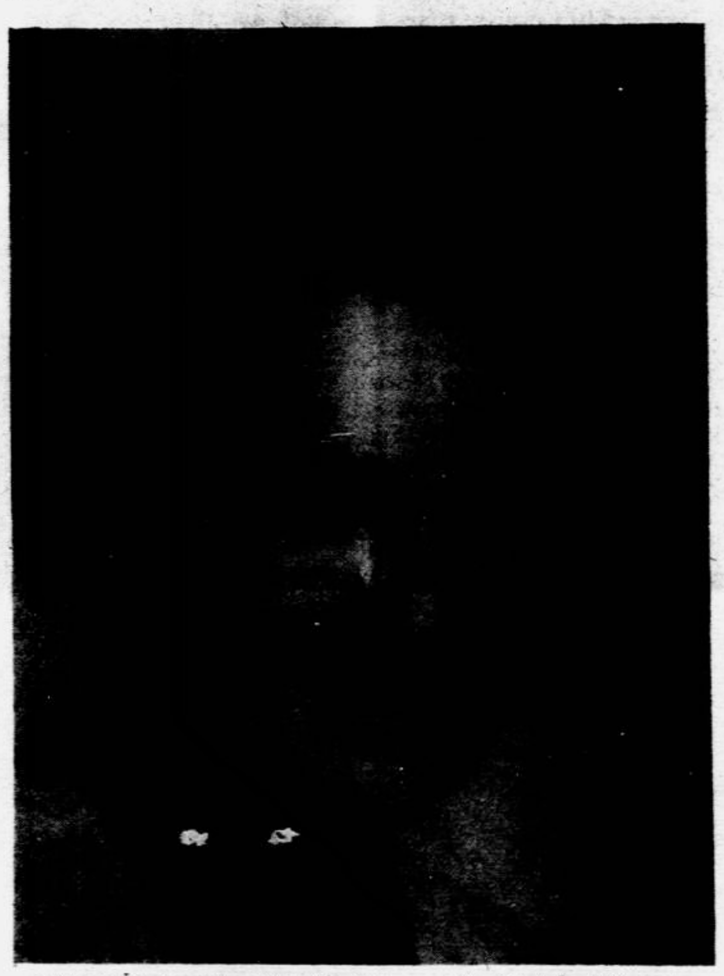

Solistė Daiva Mongirdaitė dainuos Darbininko 70 metų sukaktuviniame koncerte spalio 6, sekmadienį 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Drauge su ja dainuos ir solistas Algis Grigas. Akomponuos William Smiddy.

ENTUZIAZMAS DAINAVOJE

Įspūdžiai iš XIX-osios mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitės

Ir smagu pasidaro, nes žinau, kad jis šiuo metu mielai maudytųsi ežere . . . Reiškia, yra gerų nuoširdžių lietuviukų, yra žmonių, mokančių juos surasti ir paskatinti, paveikti.

Besiregistruojančių tarpe daug senų mielų bičiulių, daug ir jaunimo.

— Ponia, susipažinkit, — čia Aušra iš San Francisco, — pristato nuoširdusis Bronius Krokys.

— Iš San Francisco?! Kaip gi tu, vaikeli, čia atsiradai?

— Aš nekalbu lietuviškai! That's about all I know, — atsako Aušra.

Prisimenu skaičiusi, kad stovykloje bus grupė žmonių, nemokančių, bet norinčių išmokti lietuviškai. Bet iš San Francisko?!

Visur suspėjanti stovyklos vadovė Rūta Ruzgaitė-Udrienė ir administratorė Danutė Dovelienė registruoja, skirsto kambarius, keičia, kad tik visi būtų patenkinti.

Atidarymas

Nespėjam nė kaip reikiant įsikurti, — jau signalas mišiom. Jas aukojo vysk. P. Baltakis, OFM, stovyklos kapelionas prel. dr. P. Celiešius ir jėzuitas tėvas P. Daugintis. Vyskupas pasakė gražų prasmingą pamokslą. Po mišių pakeliam vėliavas ir skubam į atidaromąjį posėdį. Stovyklos vadovė R. Udrienė sukviečia prezidiumą. Po įprastinių sveikinimų buvo painformuota apie stovyklos eigą, paskaitas ir užsiėmimus. Vietoj popietinių paskaitų bus būrelių veikla. Susipažinta su būrelių vadovais ir kitais pareigūnais. Po to vyko vysk. P. Baltakio paskaita "Kova dėl jaunimo".

Ir vėl signalas — vakarienei. Valgykloje šventiškai padengti išpuošti stalai retam svečiui pagerbti. Visur suspėjančiam, visur aplankančiam vysk. P. Baltakiui sugiedam "Ilgiausių metų". Po vakarienės vėliavų nuleidimas, ir salėje vyksta pašnekesys su vyskupu, kuris įdomiai papasakojo apie savo vizitą Australijoje ir Naujojoje Zelandijoje. Po naktipiečių vieni ėjo pasivaikščioti, pasigrožėti Dainavos žvaigždelėmis, kiti ilsėtis.

Paskaitos ir pranešimai

Nors ir sumažintas paskaitų skaičius, — tik 13 vietoj 20,— kaip gi be jų apsieisi?! Pabandysiu jas surašyti. Vysk. P. Baltakis ir Aldona Milmantienė skaitė apie religijos dėstymą lituanistinėje mokykloje, Juozas Masilionis — "Prof. Antanas Salys ir jo raštai", Apolinaras Bagdonas — "Ilgas krikščionybės kelias į aisčių tautas", Stasė Petersonienė — "Satyra okupuotoje Lietuvoje", jaunas lingvistas dr. Steven Young — "Lietuvių kalbos kirčiavimas ir santykiai tarp baltų ir slavų kalbų", Irena Pemkienė — "Lietuviškumo ugdymas šeimoje", Audronė Skrupskelienė — "Kaip pagerinti priešmokyklinio amžiaus vaikų kalbos patyrimą", Juozas Plačas — "Mokinių aktyvumas lituanistinėse pamokose", Sofija Jonynienė — "Lietuvių kalbos dėstymas nemokantiem lietuviškai".

Švietimo tarybos pirm. Jonas Kavaliūnas padarė pranešimą apie lituanistinių mokyklų padėtį per paskutinius penkerius metus. Birutė Jasaitienė papasakojo įspūdžius iš savo kelionės pas Pietų Amerikos lietuvius.

Andrius Anužis, jaunas politikas iš Detroito, kalbėjo tema "Lietuvis politiniame gyvenime". Ramunė Račkauskienė šviesoraščio pagalba pailiustravo "Mokslo priemonių telkimą", painformavo apie jų centrą ir galimybes jomis pasinaudoti. Marytė Smilgaitė savo pranešime "Vaizdajuosčių naudojimas lietuviškame auklėjime" papasakojo apie Pedagoginiam institutui pagamintas vaizdajuostes ir galimybę jų nebrangiai įsigyti. Parodė jų ištraukų. Rimantas Damijonaitis kalbėjo apie "Kompiuterių įvedimą į lietuviškojo švietimo darbą" ir praktiškai savo kompiuteriu pademonstravo.

Entuziastai

Pirmą kartą studijų savaitėje buvo grupė nemokančių, bet pasiryžusių lietuviškai išmokti. Tai įvairaus amžiaus, išsilavinimo ir interesų žmonės nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno, nuo Rochesterio iki Pietų Amerikos. Sužinoję per "Vytį", "Bridges" ir "The Observer", kad galima per savaitę išmokti lietuviškai, pažinti lietuvius ir jų kultūrą, Br. Krokio kviečiami jie susirinko į Dainavą. Kas dieną po 6 valandas jie "kalė" lietuvių kalbos žodžius, rašė trumpus sakinius, linksniavo ir asmenavo. Jie sportavo, šoko tautinius šokius, dainavo chore, mokėsi lietuviškų raštų, varstė šiaudinukus ir draugavo su kitais stovyklautojais. Užbaigiamajam koncerte jie pasirodė chore, šoko, deklamavo eilėraščius, o Randy Waleyka iš Massachusetts valstijos net pasakė "kalbą", sudarytą iš 10 taisyklingų sakinių!!! Valio entuziastam: Aušrai, Albinai, Joanai, Juditai, Marie, Mildred, Onutei, Bill, Jonui, Randy, Rimui ir jų mokytojui Broniui Krokiui!

Lavybos

Daina, tautiniai šokiai ir sportas yra taip būtina stovyklai kaip saulė ir vanduo. Ir šiose srityse turėjom puikių vadovų.

Dainų ir giesmių mokėmės su noru, Viktorui Raliui iš New Yorko vadovaujant. Jis grojo per mišias, akomponavo pasirodymų metu, mokė chorą baigiamajam koncertui, turėdamas tik vieną valandą kasdieną. Visi stovyklautojai buvo sužavėti jo nepaprasta kantrybe, taktu ir nuolat giedria nuotaika. Turbūt vienin-

(nukelta į 4 psl.)

POETAS ANTANAS BARANAUSKAS

150 metų nuo jo gimimo

"Giedu dainelę, savo giesmelę
Apie rūpesčius, vargelius
Lietuvos krašto, ne taip iš rašto,—
Giedu senųjų žodelius . . ."

(Iš A. Baranausko "dainų dainelė")

● Gyvenimas ● Literatūrinė kūryba ● Mokslinė veikla— kalbininkas ir matematikas ● Jo reikšmė lietuvių tautai.

PAULIUS JURKUS

32.—

Praeitame numeryje minėjome, kad, pradėdamas antrąją poemos dalį, poetas vėl jautriai prisimena senovę, gražųjį šilelį. Lietuviui iš to šilelio buvo didžio patogumo, gražaus ramumėlio. Poetas rašo:

Lyg tartum ramumas taip dūšion įslinko,
Kad net dūšia, kaip varpa, pribrendus, nulinko . . .
Dabar visa prapuolė . . . tik ant lauko pliko
Kelios kreivos, nuskurdę pušelytės liko . . .

Šis pliko lauko, nuskurdusių pušelių vaizdas tampa visos poemos leitmotyvu. Jis poemoje kartojasi bent keturis kartus.

Šilelio istorija

Elegiškai dūstelėjęs, poetas dabar keliauja į senovės laikus, rašo Anykščių šilelio istoriją. Ir šioje istorinėje apybraižoje pilna tautosakos, liaudies išminties ir filosofijos.

Poetas siekia pagoniškus laikus, kad čia buvusios didelės šventos girios, buvę ir šventi ąžuolynai. Bet kažkas tas šventas girias isskynė. Gal jas kirto ir Jogaila, įvedęs krikščionybę.

Paskui žmonės vėl ataugině šilelį. Štai koks gražus girios vaizdas:

Tankios, aukštos, lygutės, geltonos kaip žvakės;
Viršūnės, esą, ūžė ir liemenys plakės.

Poetas papasakoja ir Puntuko legendą, kaip į tas gražias girias velnias įmetė didelį akmenį.

Paskui atėjusios sunkios dienos — maras ir badas. Poetas rašo:

Miškas žmonių pagailęs, rasa apsiverkęs,
Aukštas savo viršūnes debesin įmerkęs,
Ir sušukęs: "Broliukai, ginkitės nuo vado!
Palaiminta toj ranka, ką kirvį išrado!"

Ir žmonės pradėjo kirsti šilelį. Kirto su ašaromis, nes jo labai gailėjo. Kirto ir jų vaikai ir dar gailėjo, o jau proanūkai šilelį "vežimais miestelin vežė".

Tada žmonės vėl pasigedo šilelio. Vėl užaugino. Ir saugojo, nelietė nė mažiausio žabo. Malkų pirkti važiavo į svetimas girias. Žinomas to šilelio net plotas. Anykščių inventoriaus sąrašuose įrašyta, kad 1811 metais šilelio buvo 3 valakai ir 16 margų.

Caristinė valdžia iškerta šilelį

19 amžiaus pirmoje pusėje su įkarščiu buvo naikinamos Lietuvos girios. Tas pats atsitiko ir Anykščių šileliui:

Atvažiavo kučmeistras, šilą apžiūrėjo,
Ravus ant kelių kasė, liesvinčius padėjo,
Ir paganią užgynė, ir grybaut užgynė,
Slapta pardavinėjo ir per naktis skynė;
Vyresnybei melavo; o žmonėm, kai verkė,
Nasrus kamšė kuokais, kraujo klanan merkė,
Ir kas metai Anykščius miško kuoptų varė;
Išpūstėjęs iščinto, zasiekus padarė . . .

Poemos pabaiga

Nuliūdęs poetas savo poemą baigia elegiškais posmais:

Ir liko šitiek kalnai pliki ir kelmuoti,
Aplaistyti ašarom, giesme apdainuoti.
Ir giesmė nebaigta: kai širdis susopo,
Ant dūšios labai sunku ir neramu tapo.
Mat, toj pati galybė, ką miškus sugraužė,
Širdį, dūšią apgriuvo . . . ir giesmę nulaužė.

Poemos forma

Poetas panaudojo tikrai labai gausias vaizdingumo priemones — prozopopėjas, metaforas, palyginimus, paralelizmus, onomatopėjas. Tie literatūros terminai kitiems mažai ką sako, bet visi prisimins poeto labai vaizdingą, tiesiog varvančią kalbą, jo didelį pastabumą, jautrumą. Ir to užtenka, kad pajaustum kūrinio grožį ir jo vertę.

Poema parašyta silabiniu eiliavimu, vienoje eilutėje vartojant 11 arba 13 skiemenų. Silabinė eilėdara lietuvių poezijoje gyvavo XVI - XIX amžiuje. Ji reikalavo vienodo skiemenų skaičiaus eilutėje, pastovaus kirčio priešpaskutiniajame skiemenyje prieš cezūrą ir kadencijoje. Silabinė eilėdara lietuvių poezijoje neprigijo, nes lietuvių kalbos kirtis yra labai judrus. Retam poetui pavykdavo išsaugoti pastovias kirčio vietas prieš cezūra ar kadenciją. Baranauskas gi, pradėjęs eiles rašyti, gerai susipažino su eilėdara, išmėgino įvairius eiliavimo būdus. Jo klausa buvo jautri ritmui, jis lengvai rimavo.

Baranausko poema "Anykščių šilelis" yra įžymiausias lietuvių silabinės eilėdaros kūrinys.

Tokiu eiliavimu buvo parašytas ir Adomo Mickevičiaus "Ponas Tadas". Gal Baranauskas sąmoningai pasirinko šią eiliavimo formą, norėdamas įrodyti, kad ir lietuvių kalba tinka poezijai, kaip ir lenkų kalba.

Šilelio simbolika

"Anykščių šilelis" turi ir gilią simbolinę prasmę. Čia vaizduojamas ir Lietuvos likimas. Ir Lietuva senovėje buvo didelė, galinga, labai savita ir kultūringa, piktieji žmonės ją naikino, kaip tą šilelį. Rusiška okupacija šilelį iškirto, — pavergė Lietuvą. Todėl poetas ir savo giesmę "užlaužia", nes nebėra Lietuvos . . .

Esminiai poemos elementai yra gamtos grožis, surištas su žmogaus jausmais ir jo buitimi. Ir pati gamta kūrinyje yra realus veikėjas, o ne puošmena, ne dekoracija. Visi miško elementai: augalai, medžiai, paukščiai, žvėreliai yra veikėjai, turi savo charakterį ir pasireiškia dinamiškai. Čia ir yra pagrindinis skirtumas tarp Adomo Mickevičiaus "Pono Tado" ir Baranausko gamtos vaizdų. A. Mickevičiaus gamta buvo tik fonas, o A. Baranausko — veikėjai.

Laidos ir vertimai

"Anykščių šilelį" Baranauskas parašė anykštine tarme; pirmoji eilutė taip skambėjo:

Kolnai kalmuoti, pakolnes nupilky!

Vėliau, susidūręs su literatūrinės kalbos norminimo reikalu, poemą Baranauskas perrašė savaja rašyba, atsisakydamas daug tarmybių.

Jurkšto Smalaūsio slapyvardžiu pasirašytas, Šilelis pirmą kartą buvo išspausdintas 1860 ir 1861 m. Lauryno Ivinskio kalendoriuose, vadinamuose Metskaitliuose. Praslinkus 15 metų, jau lietuvių spaudos draudimo laikotarpiu, poema pasirodė Prahoje čekų filologo L. Geitlerio knygoje apie lietuvių kalbą. Trečią kartą "Anykščių šilelis" buvo išspausdintas 1882 m. Weimare vokiečių filoloso H. Weberio rūpesčiu. Tai buvo pirmas pilnas autorizuotas poemos tekstas, išaugęs iki 342 eilučių. Pats Baranauskas papildė padavimu apie Puntuką, dvieiliu apie vienybę ir kučmeistro epizodu.

(Bus daugiau)

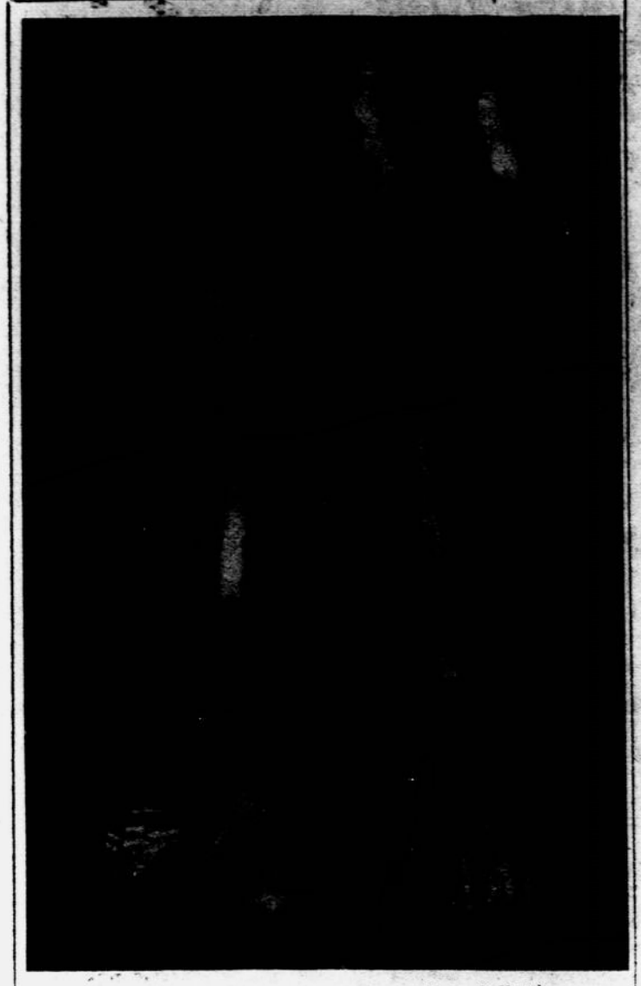

Nuotr. R. Kisieliaus

RŪPINTOJĖLIS

Romualdas Kisielius

Žydi rugiagėlės
jūrose arimų,
senas medžio Dievas
koplytėlėj rymo . . .

Kai apgaubia dangų
vakarai sutemę,
Jo medinės rankos
laimina mūs žemę . . .

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

Senatorių raštas dėl Reagano-Gorbačiovo pasitarimų

Iš Washingtono, iš Senato rūmų Amer. Liet. Taryba gavo nuorašą rašto, kurį liepos 19 d. 20 senatorių pasiuntė prezidentui Reaganui. Senatoriai prašo Reaganą pasitarimuose iškelti Sovietuose vykstantį krikščionių žydų ir kitų tikinčiųjų persekiojimą, kas priešinga Helsinkio ir kitiems susitarimams. Sovietuose kliudomas tikybos mokymas, įkalinami tikintieji. Rašte primenami sovietinę priespaudą ypatingai kenčiantieji, jų tarpe ir B. Gajauskas. Sąžinės kalinių paleidimas pagerintų JAV SSSR santykius.

Gina Gajauską

Sąjūdžio CREED (Christian Rescue Effort for Emancipation of Dissidents) pirmininkas dr. E. Gordon Amer. Liet. Tarybai atsiuntė nuorašą rašto, kurį jis yra pasiuntęs kard. Bernardinui. Tame rašte supažindinama su sąžinės kalinio B. Gajausko ir jo šeimos likimu ir keliamas reikalas, kad visose JAV-se būtų pradėtas sąjūdis Gajauską išlaisvinti. Tam reikalui CREED sieki: JAV-se sudaryti specialų komitetą, į kurį įeitų lietuvių atstovai bei amerikiečių darbininkijos, verslo, religinių bendruomenių nariai, kai kurie politikos žmonės. CREED pirm. dr. E. Gordon praneša, kad šiuo reikalu jis pasiuntė medžiagą ir kolumnistui M. Royko. CREED sąjudis yra pasiryžęs ginti už geležinės uždangos persekiojamųjų tikinčiųjų teises. Savo atsišaukime jie atkreipia dėmesį, kad Sovietų Sąjungoje yra 250 kalėjiminių lagerių, iš kurių net 120 specialiai moterims ir vaikams. CREED pirmininkas dr. Ernest Gordon yra vienas iš Princeton universiteto dekanų. Savo plačiame atsišaukime CREED tarp kitų kalinamųjų duoda ir Vytauto Skuodžio atvaizdą. Laisvės misiją pasiėmusio CREED adresas: CREED, 117 Prince Street, Alexandria, VA 22314. ALT padėkojo dr. Gordonui.

Nauja L Liet. Teisėms Ginti Fondo Taryba

Lietuvių Teisėms Ginti Komiteto, kurį sudaro VLIKo, ALTo ir L. Bendruomenės atstovai, posėdis, o taip pat ir posėdis LTG Fondo Tarybos įvyko rugpjūčio 24 d. Amer. Liet. Tarybos patalpose, Chicagoje. Dalyvavo ir ligšiolinis fondo tarybos pirm. dr. V. Stankus, atvykęs iš Lyndhurst, Ohio. Aptarti organizaciniai reikalai, paskirta reikalingiausiem parama. Kadencijai pasibaigus, veiksnių sudarytas Liet. Teisėms Ginti Komitetas kitai kadencijai išrinko naują Lietuvių Teisėms Ginti Fondo Tarybą: inž. Gr. Lazauskas (pirm.), dr. V. Stankus (vicep.), Vyt. Jokūbaitis, dr. Vl. Šimaitis, D. Valentinaitė, adv. A. Karalienė ir Alg. Modestas.

Posėdžiuose dalyvavo inž. Gr. Lazauskas, K. Burba, M. Jakaitis, adv. Karalienė, A. Modestas, kun. J. Prunskis, M. Šimkus, dr. V. Stankus, D. Valentinaitė. Posėdį atidarė A. Modestas, vadovavo dr. V. Stankus.

Užtikrina paramą lietuviams

Lenkų kongreso pirmininkas Aloysius Mazewskis, tęsdamas susirašinėjimą, atsiuntė Amer. Liet. Tarybos pirmininkui raštą, kuriuo užtikrina savo pasiryžimą kooperuoti su lietuviais. Rašte pažymi, kad jis lankydamasis JAV prezidentūroje ar Valstybės departamente prisimena ir lietuvius bei kitus, pilnai suprasdamas jų kentėjimus netekus nepriklausomybės. Mazewskis pareiškė, jog jis pasiryžęs remti lietuvių pastangas, kad Specialių investigacijų įstaigos bylose nebūtų remiamasi KGB duomenimis ir kad netenkantieji pilietybės nebūtų deportuojami už geležinės uždangos. Taipgi jis remia mintį, kad tose OSI bylose būtų parūpinamas valdžios skiriamas gynėjas ir būtų galimybė naudotis jury teismu. Tačiau Mazewskis pažymi: jei kurie būtų rasti bendradarbiavę nacių nusikaltimuose, tie turėtų būti nubausti.

ENTUZIAZMAS DAINAVOJE

(atkelta iš 3 psl.)

telė stovykla, kur nereikėjo varyti į pamokas dainuoti, o ypač jaunimo!

Tautinių šokių mokė nepailstanti Jadvyga Matulaitienė, taip pat iš New Yorko. Šiais metais jaunimo buvo daugiau, tačiau šokėjų tarpe buvo ir pensininkų. Dalyvavo visi lietuviškai besimoką ir nors pradžioje buvo sunku suprasti tik lietuviškai aiškinančią mokytoją, kitų šokėjų pagalba buvo išmokta ir sėkmingai dalyvauta baigiamajame koncerte. Nėt nuostabu, kad per savaitę, vos pusantros valandos po pietų repetuojant, buvo taip puikiai pasiruošta ir pasirodyta. Tai, be abejo, didelis prityrusios mokytojos nuopelnas.

Sporto vadovas žinomas sportininkas Bronius Keturakis vadovavo rytinei mankstai ir sporto būreliui. Rytinės mankštos dalyvių skaičius nuolat didėjo: iš saujelės entuziastų stovyklai prasidėjus, išaugo didžiulis būrys, — net negalėjai išgirsti instruktoriaus komandos!

Būrelių veikla

Pirmą kartą popietinį darbą pasiskirstėme į būrelius. Susidare 6 būreliai:lietuvių kalbos patobulinimo būreliui vadovavo J. Masilionis, maldos — A. Bagdonas ir kun. P. Daugintis, sporto — Br. Keturakis, kanklių — V. Bublytė ir L. Galažytė, kulinarijos — S. Stasienė, rankdarbių — J. Kregždienė. Kasdien turėjom po 1 pamoką. Valgykloj nuolat buvo vieno ar kito būrelio parodėlės. Matėm įvairių straipsnių apie lietuvius sportininkus ir jų atsiektus rezultatus, kuriuos deja savinasi okupantas, lietuviškai besimokančių namų darbus, kulinarinius patarimus, kas sveika valgyti, kaip gražiai patiekti maistą, kaišytas žymeles knygai, šiaudinukus ir t.t.

Pramogos

Vėliavų nuleidimu užsibaigdavo darbo diena. Vakarienė ir laisvalaikis, tačiau ribotose stovyklos sąlygose teko rūpintis, kad stovyklautojai nenuobodžiautų.

Pirmadienį turėjom talentų vakarą. Po vaikučių eilėraštukų vyko muzikinė dalis. Darius ir Almis Udriai pagrojo smuikais. V. Raliui akomponuojant, stovykloj dirbąs Marius Gražulis pagrojo violončele "Ave Maria", o Vida Duobaitė pagiedojo "Panis angelicus". A. Bagdonas, V. Kavaliūnas ir dr. J. Kavaliūnaitė paskaitė savo kūrybos. Programai pasibaigus, jaunimas ir jaunos dvasios vyresnieji smagiai pažaidė ratelius ir padainavo.

Vieną vakarą G. Penikas iš New York rodė filmą iš savo kelionės į Lietuvą. Įdomu buvo stebėti per tiek laiko pasikeitusį Vilniaus miestą.

Ketvirtadienio vakare kūrėm laužą. Uždegė viena iš nemokančių lietuviškai, vadovavo jauna vakarinių programų vadovė Gita Lišauskaitė, padedant V. Raliui. Programai įpusėjus, per ežerą perskrido malūnsparnis, o po pusvalandžio iš už Rambyno kalno pasirodė karšto oro balionas ir nusileido prie valgyklos. Tuoj ir kitas atskrido ir prie ežero nutupė. Nebaigę laužo programos visi pasileido nekviestų svečių pasitikti. Pasirodo, jie yra balionų mėgėjų organizacijos nariai, mėgsta lankyti kitas grupes, priklauso Jacksono miesto skyriui. Atvažiavo ir jų palydovai, kurie padėjo pakiloti aukštyn stovyklautojus, o sutemus padėjo suskliausti balionus ir išvežti namo.

Vėl vieną vakarą žiūrėjom dr. Jolitos Kavaliūnaitės kelionių po Trinidadą skaidrių, klausėm pasakojimų apie tą nepažįstamą kraštą.

Baigiamasis koncertas

Stovyklos užbaigimas visada būna iškilmingas. LB Švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūnas pasidžiaugė našia studijų savaite, padėkojo visiem darbu prisidėjusiem. Vadovei R. Udrienei ir administratorei D. Doveinienei įteikė dovanų, o jos savo vardu gėlėmis apdovanojo visus pareigūnus ir talkininkus. Nuolatinis studijų savaitės laikraštėlio redaktorius L. Eimantas iš Londono ir redakcinė komisija išleido ir šiemet laikraštėlį "Prošvaistę" ir apdalino juo dalyvius.

Į koncertą susirinko daug kaimynų ir detroitiečių, stovyklautojų draugų ir giminių. Choras, vadovaujamas V. Ralio, padainavo tris dainas, paskutiniąją su solistais Vida Duobaite ir Tadu Rūta. Kanklininkai pasirodė, ką per šią savaitę išmoko. Tautinių šokių grupė pašoko du šokius. Čia šoko ir vyresnio amžiaus lietuviškai nemokantieji. Po to V. Raliui akomponuojant, solo padainavo Vida Duobaitė, smuikavo Darius Udrys. Pianinu skambino Darius Juška. Vėl pasirodė šaunūs šokėjai ir pašoko dar du šokius.

Prie gražiai papuoštų stalų pasivaišinta, pasišokta.

Rytą teko atsisveikinti ir užleisti patalpas naujiem stovyklautojam. Išsiskirstėm, tvirtai pasiryžę kitais metais vėl susitikti Dainavoj.

J.K.

KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJUI BESIRENGIANT

(atkelta iš 1 psl.)

krikštytis. Tais metais buvo pakrikštyta 30,000 žmonių, įkurta Vilniaus vyskupija, įsteigtos septynios parapijos. Romos katalikų tikėjimas buvo paskelbtas Lietuvos valstybiniu tikėjimu. Naujakrikščiams lietuviams buvo uždrausta vesti ruses ir tekėti už rusų, kol rusiškoji pusė nepriims katalikų tikėjimo. Šis naujas atsigręžimas į Vakarus ir užkirtimas kelio stačiatikybei ir rusų įtakai buvo ir vėliau reikšmingas lietuvių tautos istorijoje.

Toliau Jogailos darbą energingai tęsė Vytautas, 1392 m. tapęs Didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu. Laimėjus Žalgirio mūšį ir Torno taika 1411 m. atgavus Žemaičius, 1413 m. Vytautas ir Jogaila nuvyko Žemaitijos gilumon, aiškino lietuviškai krikščionių tikėjimą ir įsakinėjo krikštytis.

Pradėtos Žemaitijoje statyti pirmosios bažnyčios, kurių 1417 m. buvo jau aštuonios. 1417 m. įsteigta Žemaičių vyskupija su katedros bažnyčia Medininkuose. Vytauto siūlymu, pirmuoju vyskupu buvo konsekruotas Vilniaus katedros klebonas Motiejus iš Trakų, kuris mokėjo lietuviškai. Iš viso, "Žemaičių krikščionintojas ir parapinių bažnyčių statytojas yra buvęs ne Jogaila, o Vytautas" (Z. Ivinskis, Laiškai lietuviams, 1959, 131 psl.). Anot Konstancos bažnytinio susirinkimo įgaliotinių "jis (Vytautas) buvęs šio švento darbo pradininkas ir tvarkytojas — inceptor et director" (Z. Ivinskis, ten pat, 131 psl.).

Buvo padarytas galutinis posūkis krikščionybėn, ir ji nuolat augo. XV amž. gale Lietuvoje jau buvo 109 bažnyčios, 91 Vilniaus ir 18 Žemaičių vyskupijose. Lietuviškiausia liko Žemaičių vyskupija.

Trijų Lietuvos valdovų vardai susiję su Lietuvos krikštu: Mindaugo, Jogailos ir Vytauto. Jų nuopelnus aukštai vertino ir Roma. Popiežius Inocentas IV, pagerbęs Mindaugą karaliaus vainiku, vadino jį ypatingu Romos Bažnyčios sūnumi —"filius specialiss sanctae Romanae Ecclesiae" (plg. Z. Ivinskis, Lietuvos istorija, 1978, 173 p.). Ir praėjus penkeriems metams po Mindaugo mirties, popiežius Klemensas IV vadino jį (1268 m.) šviesaus atminimo valdovu — — "clarae memoriae Mindota" (Z. Ivinskis, ten pat, 121 psl.).

Įvertindamas Jogailos ir Vytauto darbus, "popiežius Martynas V 1418 m. paskyrė juodu visų Lietuvos ir Rusijos žemių apaštališkaisiais vikarais žemiškuose dalykuose — 'in temporalibus' " (Z. Ivinskis, Laiškai lietuviams, 1959, 113 psl.).

Lenkai, švęsdami 1966 m. savąjį krikščionybės tūkstančio metų jubiliejų, pirmąjį pašto ženklą, Vatikano išleistą, paskyrė Lenkijos valdovui Mieškui, davusiam 966 m. Lenkijos krikščionybei pradžią. Derėtu ir mums jubiliejiniame pašto ženkle ar ženkluose matyti Mindaugą, Jogailą ir Vytautą.

Žemaičių krikštas, vykęs 1413-1417 metais, ir pati Žemaičių vyskupija, veikusi nuo jos įkūrimo 1417 m. iki Lietuvos bažnytinės provincijos atkūrimo 1926 m., turi itin reikšmingą vietą Lietuvos ir jos krikščionybės istorijoje. Bet istorikų (Z. Ivinskio, V. Liulevičiaus, A. Šapokos) manymu, Žemaičių krikštas švęstinas drauge su antruoju, masiniu Lietuvos krikštu, pradėtu 1387 m., nes minėto Žemaičių krikšto metu Žemaitija jau buvo ir toliau liko Lietuvos dalis, valdoma to paties Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto. O krikštas, pradėtas 1387 m. sostinėje Vilniuje, oficialiai reiškė visos Lietuvos krikštą. Jo 600 metų sukaktį ir rengiamės 1987 metais iškilmingai švęsti.

1987 m. sukanka ir 600 metų nuo Vilniaus vyskupijos įsteigimo. Jos centras Lietuvos sostinėje Vilniuje, bet ji dar nepriklauso Lietuvos bažnytinei provincijai, o Vilniaus katedra, kaip ir daugelis kitų Lietuvos bažnyčių, okupacinės valdžios uždaryta. Neturi laisvės Lietuva, nei krikščionybė joje.

Jubiliejinius metus rengiamės švęsti su viltimi, nes "Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė".

J. Kavaliūnas

"Darbininko" gimtadienio proga

(atkelta iš 3 psl.)

1965 gale. Tada atėjo dirbti Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM, vėliau įsijungė Leonardas Žitkevičius.

Sumaniai laikraštį per 30 metų administruoja Tėv. Petras Baniūnas, OFM, kuris sugebėjo nugalėti visus ekonominius sunkumus Darbininko leidimą kuo geriausiai įtvirtinti.

Darbininko vardu ėjo net 5 laikraščiai, tik šis vienas pasiekė mūsų dienas ir 70 metų sukaktį. Daug kas pasikeitė, bet Darbininkas liko ištikimas seniesiem idealam — jis skleidžia ir puoselėja krikščionišką ideologiją ir visur ugdo tėvynės meilę, labai aktyviai kovoja dėl Lietuvos laisvės.

Darbininkas palaiko tautinę gyvybę ir skatina visus būti geresniais, tauresniais žmonėmis. Darbininkas pasidarė lyg koks švyturys, kuris šviečia visiem ir visus veda į krikščioniškesnį ir lietuviškesnį gyvenimą.

-o-

Savo gimtadienio proga Darbininkas rengia didelį koncertą spalio 6, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinio salėse. Ta proga ir kviečia visus atsilankyti į šį koncertą ir pasidžiaugti laikraščio sukakties proga.

Darbininkas kas savaitę aplanko jus, dabar kviečiame, visus spalio 6 aplankyti Darbininko rengiamą koncertą!

ŠALTINIS. Nr. 3/1370/, 1985 m. Tikybinės ir tautinės minties žurnalas eina nuo 1906 metų. Leidžia Marijonai ir Šv. Kazimiero Sąjunga. Redaguoja kun. S. Matulis, MIC, Redakcijos nariai: L. Švalkus, V. Milašius ir G. Kašponis. Administruoja J. Dubickas. Prenumerata metams be kalendoriaus 3 sv. (6 dol.) su kalendorium 4.50 sv. (9 dol.) Prenumerata pratęsiama automatiškai, nebent skaitytojai atsisako. Redakcija, administracija ir spaustuvė: 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, D. Britanija.

Žurnale atspausta Lietuvos vyskupų ir vyskupijų valdytojų ganytojiškas laiškas Lietuvos krikšto sukakčiai artėjant. Vysk. P. Baltakio, OFM, rūpestis pašaukimais. Įvairiom temom straipsniai, keli eilėraščiai, naujos poezijos knygos aptarimas ir daug žinių apie D. Britanijoj ir kitur gyvenančių lietuvių veiklą.

KRIVULĖ. Nr. 1 /41/ 1985 birželis. Leidžia: Vakarų Europos Lietuvių Sielovada — Bad Woerishofen. Redaguoja kun. Br. Liubinas ir V. Natkevičius. Technikinė redaktorė dr. B. Vileišytė.

Pateikta žinių apie vysk. P. Baltakio, OFM, vizitą Vatikane, vysk. L. Povilonui suteikimą arkivyskupo titulo ir naują vysk. J. Preikšą ir 3 naujus monsinjorus Lietuvoj. Atspausta vysk. A. Deksnio žodis pavergtiems lietuviams per Vatikano radiją Velykų proga. Prisimintas vysk. A. Baranausko jubiliejus, spausdinamas ilgas straipsnis apie ateitininkiją, kun. A. Lipniūno 40-tųjų mirties metinių minėjimas. Rašoma apie marijonų vienuoliją, kun. A. Svarinską. Paminėti jubiliatai ir yra informacijų apie kituose kraštuose gyvenančius lietuvius ir įvykius Lietuvoje.

TĖVYNĖ. Nr. 2-3 kovas - birželis 1985. Venecuelos Lietuvių Bendruomenės žiniaraštis. Neperiodinis kultūriniai informacinis 36 psl. leidinys apie Venecuelos Lietuvių Bendruomenę.

Viršelyje lietuvaitės Silvia Martinez Stepulionis, Miss Venezuela nuotrauka. Silvia buvo ketvirtoji finalistė Miss Universe konkurse.

Žiniaraštyje nemažai žinių apie vietos lietuviško gyvenimo pulsą, eilėraščių, bendruomeninis feljetonas, apie Miss Venecuela pasiekimus, aprašyti minėjimai, atkirtis poetui Tomui Venclovai už apkaltinimus lietuvių tautos už įvykius Lietuvoj, minimi jubiliatai, sukaktuvininkai, garbės leidėjai, aukotojai. Yra jaunimo ir pogrindžio spaudos žinių.

Leidinį redaguoja redakcinis kolektyvas.

ŽIEMOS TEOLOGIJA **Alfonsas Nyka-Niliūnas.** Eilėraščiai. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas — AM & M. Publications 7338 South Sacramento Ave., Chicago, Illinois 60629. Knygos apipavidalinimas: Henrieta Vepštienė. Tiražas 600. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Kaina $8.00.

Už šių knygą autorius yra laimėjęs 1984 Lietuvių Bendruomenės Literatūros premiją.

SUNKIŲ SPRENDIMŲ METAI. **Bronius Aušrotas.** Lietuviškos Knygos Klubo leidinys. Lietuvių kalbą taisė Leonardas Žitkevičius ir Paulius Jurkus. Aplankas dailininko Pauliaus Jurkaus. Spausdino "Draugo" spaustuvė, 1985 m. 4545 W. 63rd Street, Chicago IL 60629. Kaina: minkštais viršeliais $8.00 kietais viršeliais $12.00.

Tai žvalgybininko atsiminimai iš Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo laikotarpio. Šios srities aprašymų mūsuose reta.

EKONOMINĖ KONFERENCIJA

Laisvojo pasaulio lietuviai per eilę metų yra turėję įvairaus pobūdžio platesnės apimties suvažiavimų. Tokius suvažiavimus rengė kultūrinės, politinės, pašalpos organizacijos, profesinės sąjungos, jaunimo grupės.

Dabar planuojama sušaukti turbūt pirmąją lietuvių ekonominę konferenciją. Šį projektą įgyvendinti užsimojo finansinė institucija Litas ir didžiausia pasaulyje lietuvių kredito unija Kasa. Konferencija įvyks lapkričio 9 - 10 Marco Island, Fla. (netoli Ft. Myers). Ji vyks viename iš Lito viešbučių — Beach Club of Marco.

Suvažiavimo metu užplanuota paliesti šias temas:

1. Kaip ūkiškas bendravimas stiprina tautines bei kultūrines grupes.

2. Ekonominiai santykiai riša ne tik šeimas, bet ir gentis, tautas ir nusako pasaulio raidą.

3. Ūkinis — finansinis bendravimas sujungs lietuvius, bei jų draugus per kelias generacijas, išugdys gerbūvį bei politinę jėgą.

4. Lietuvių Prekybos Rūmai (Lithuanian Chamber of Commerce) lietuvių visuomenės ekonominių interesų gynyboje.

Suvažiavimo dalyviai bus supažindinti su "time sharing" trumpalaike vasarvietės įsigijimo sąvoka. Kurie norės tokias Lito pardavinėjamas nuosavybes įsigyti, tiems bus apmokėtos šios konferencijos kelionės ir viešbučio išlaidos. Bus taip pat proga susipažinti su įvairiom investavimo galimybėm, įskaitant ir investavimus į naujai kuriamą lietuvių centrą Lemont, Ill., kurį Litas yra nupirkęs.

Lygiagrečiai su ekonomine konferencija vyks ir Kasos tarnautojų bei vadovų seminarai tikslu pagerinti Kasos patarnavimus mūsų visuomenei.

Konferencijoje kviečiami dalyvauti visi. Dėl informacijų kreiptis į Lito ar Kasos įstaigas 86 - 01 114 St., Richmond Hill, N.Y. 11418, Tel. 718 441-6799. Kelionės ir viešbučio reikalais kreiptis į kelionių agentūrą Vytis, 2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229, Tel. 718 769-3300.

Visas šios konferencijos išlaidas dalyviai galės nurašyti nuo pajamų mokesčių (Income tax deductible).

MAIRONIO MOKYKLOS GEGUŽINĖ

Nebodami karščio, drėgmės ir grasinančio lietaus, rugsėjo 8 į Vebeliūnų Long Island sodybą susirinko Maironio šeštadieninės mokyklos bičiuliai ir rėmėjai. Dėl paminėtų oro sąlygų dalyvių skaičius gal buvo kiek mažesnis, negu pereitais metais, bet entuziazmo netrūko. Užklupus smarkiam lietui, neįvyko numatyta jaunimo sporto programa, bet prieš lietų ir po lietaus p. Vebeliūnų baseinas knibždėjo ir skambėjo entuziastiškais vaikų balsais.

Visi atvykusieji turėjo progos užkandžiauti darbštaus mokyklos tėvų komiteto paruoštais kepsniais, o ištroškusieji atsigaivinti gėrimais. Dideliam komiteto džiaugsmui, viskas buvo suvalgyta ir išgerta. Kiek buvo padaryta pelno — viskas ėjo mokyklos naudai.

Maironio mokyklos paramai buvo susilaukta ir netikėtų dovanų. Pernai Kasos prezidentas Vytautas Vebeliūnas a.a. motinos Juzės Vebeliūnienės atminčiai buvo įkūręs vadinamą "Juzės Fondą". Į jį buvo padėjęs 10,000 dolerių lietuviškai mokyklai paremti. Buvo raginęs ir kitus savo indėliais prisidėti prie šio fondo, bet atgarsio susilaukė labai mažai, net ir tada, kai buvo pažadėtas 15% prieauglis, kuriuo naudotųsi mokykla, o indėliai galėtų būti bet kada atsiimami. Nežiūrint mažo atsiliepimo, štai po vienų metų "Juzės Fondas" paaugo 1,525 doleriais, kurie per gegužinę buvo įteikti tėvų komiteto pirmininkui Gintui Žemaitaičiui. Gal šie konkretūs rezultatai paskatins ir daugiau apylinkės lietuvių jei ne savo kapitalu, tai bent nuošimčiais paremti lietuvišką mokyklą.

Tradicinę Maironio gegužinę remia ir globoja Lietuvių Kredito Unija KASA. Kaip ir kitais metais, taip ir šiemet, KASOS direktoriai gegužinės proga paskyrė 500 dolerių auką mokyklos išlaikymui. Kad tik netrūktų tėvam entuziazmo dauginti lietuvišką prieauglį, o KASA bus visada pasiruošusi tėvų ir mokytojų pastangas kiek įmanoma paremti.

Alg. Š.

ST. PETERSBURG, FLA.

Floridos Amerikos Lietuvių Klubo visuotinis narių susirinkimas įvyks rugsėjo 21, šeštadienį, 2 val. popiet klubo salėje.

Lietuvių klubo sezono atidarymas įvyks spalio 12, šeštadienį, 6 val. vak. Tai bus 24-ojo sezono atidarymas.

Lietuvių klubo choras po vasaros atostogų darbą pradeda spalio 4, penktadienį, 7 val. vak.

Dr. K. Bobelis, Vliko pirmininkas, rugpjūčio 21 klubo patalpose painformavo apie įvykusį Baltijos tribunolą bei Taikos ir Laisvės žygį Baltijos jūra. Šiame žygyje dalyvavo 58 lietuviai. Žygį organizavo Baltų Santalka, į kurios sudėtį įeina ir Vlikas.

Dail. V. Vaitiekūno paskaita tema "Lietuvių tautos praeities beieškant" įvyko Lietuvių klubo salėje rugpjūčio 7. Prelegentas pavaizdavo sanskritų nueitą gyvenimo kelią gilioje proistorijoje. Paskaita buvo pajvairinta žemėlapių, braižinių ir paveikslų pagalba.

Balfo St. Petersburgo 143-ojo skyriaus gegužinė įvyks spalio 9, trečiadienį, Veteranų parko 4-me paviljone. Pradžia 11 val. ryto, 12:30 val. svečiai bus pavaišinti karštais pietumis. Programoje muzika, dainos, kupletai, laimės šulinys, šokiai ir staigmena.

"Saulės" lituanistinė šeštadieninė mokykla mokslo metus pradėjo rugsėjo 7 mokyklos patalpose, Don Vista Community Center, 3300 Pass-a-Grille Way, St. Petersburg Beach, Fla. Veikia lituanistinė pradžios mokykla, aukštesnioji lituanistikos mokykla ir tautiniai šokiai. Mokyklos vedėja M. Peteraitienė (tel. 367-4700), tėvų komiteto pirm. R. Moore (tel. 345-0082).

Suvalkų trikampio lietuviam remti komitetas St. Petersburge sudarytas Simo Velbasio pastangomis. Komitetan įeina: pirm. S. Velbasis, vicepirm. A. Verbyla, ižd. S. Vaškienė, narys A. Dūda.

Agr. dr. Bronius Povilaitis mirė liepos 17. Paskutiniais metais prieš mirtį velionis baigė rašyti knygą "Lietuvos žemės ūkis 1918 - 1940". Knygai leisti yra sudarytas fondas. Informaciją teikia B. Gaižauskas (tel. 360-33437).

L.Ž.K.

WATERBURY, CONN.

Bendruomenės vakaras

Spalio 5, šeštadienį, 7:30 v.v. Šv. Juozapo mokyklos didžiojoje salėje, 29 John St., Waterbury, Conn., įvyksta metinis Bendruomenės vakaras.

Programoje — vyrai dainininkai, vadovaujami muziko J. Beinoriaus, su nauja populiarių dainų pyne.

Šokiam gros brolių Kezių orkestras iš Ne Yorko.

Pasivaišinimui bus užkandžių ir atgaivos bufetai, įvairūs laimėjimai.

Stalų rezervacijos reikalu ir bilietų iš anksto pasirūpinimu kreiptis į knygyną Spauda, 33 Congress Ave., tel. 756-5173 ,arba į Aldoną Raugalienę, tel. 756-5339.

Įėjimo auka 7.50 dol., jaunimui 4 dol. Vakaro pelnas skiriamas lituanistiniam švietimui. Visus atsilankyti kviečia LB apylinkės valdyba.

NEWARK, N.J.

LB apylinkės pasižmonėjimas

Kaip ir kiekvienais metais, vietos LB apylinkės valdyba ir šiemet ruošia valdybos sekretoriaus architekto Algio Brazinsko sodyboj, 44 Kingman Rd., South Orange, N.J., pasižmonėjimą, kuris įvyks sekmadienį, rugsėjo 29, apie 12 val. dieną. Čia paprastai be praeito susirinkimo protokolo priėmimo ir be jokių kitų formalumų užkandžiaujant apylinkės moterų paruoštais patiekalais ir besivaišinant pabendraujama su ne kasdien sutinkamais tautiečiais ir tautietėmis, pasidalinama informacijom ir atliekama eilė kitų apylinkės reikalų.

Iš tikrųjų tai nėra apylinkės susirinkimas, nes į jį atsilankyti visada yra kviečiami ne tik Newarko LB apylinkei priklausą žmonės, bet ir visi kiti plačios apylinkės lietuviai ir lietuvės, kuriem rūpi palaikyti artimesnius santykius ypač su rečiau sutinkamais žmonėm, kurie dėl tarnybinių įsipareigojimų ar kitų priežasčių visuomeninėj v veikloj dalyvauti negali.

Šį pasižmonėjimą tautiniais šokiais dažnai pajvairina čia veikianti taut. šokių grupė Liepsna.

Paprastai prasidėjusios rudens dienos čia būna dar saulėtos ir gražios, o net ir lietaus atveju yra pakankamai vietos nuo jo apsisaugoti. Apylinkės valdyba, kurią šiuo metu sudaro jos pirmininkė Danguolė Didžbalienė, iždininkė Danutė Rogers ir sekretorius Algirdas Brazinskas, kviečia visus į savo šaunų pažmonį su paprastai labai turtinga loterija ir linksma nuotaika.

CLEVELAND, OHIO

Krupavičiaus - Stulginskio minėjimas

Šiemet sukanka 100 metų nuo prezidento **Aleksandro Stulginskio** ir prelato **Mykolo Krupavičiaus** gimimo. Jiems prisiminti ir pagerbti rugsėjo 29 Clevelande yra rengiamas minėjimas - akademija, kuri įvyks 4 val. po pietų Dievo Motinos lietuvių parapijos salėje.

Prezidentas A. Stulginskis buvo Nepriklausomybės Akto signataras, Lietuvos Seimų pirmininkas ir Sibiro kankinys. Prel. M. Krupavičius buvo žemės reformos autorius ir vykdytojas, Lietuvos socialinio gyvenimo reformatorius, ilgametis VLIKo pirmininkas, nenuilstantis kovotojas už Lietuvos laisvę. Abu sukaktuvininkai buvo taip pat lietuvių krikščioniškosios demokratijos kūrėjai ir Lietuvos Krikščionių Demokratų Partijos vadai.

Minėjime paskaitą skaitys prof. dr. **Kazys Ėringis.** Bus ir kitokia programa. Po jos kavutė. Rengėjai nuoširdžiai kviečia visus Clevelando lietuvius minėjime gausiai dalyvauti. (kdi)

PHILADELPHIA, PA.

Kardinolas lanko lietuvių parapiją

Spalio 8, antradienį, Philadelphijos kardinolas Krol lankys Šv. Andriejaus parapiją. 4 v. popiet Šv. Andriejaus bažnyčioje aukos mišias ir suteiks sutvirtinimo sakramentą.

Gerai žinome kardinolo Krol palankumą lietuviams. Šioje bažnyčioje joks amerikietis vyskupas nėra lankęsis per 20 metų. Todėl privalu pasistengti, kad kardinolas būtų tinkamai sutiktas. Nors tai ir yra darbo diena, visi Philadelphijos lietuviai, pensininkai, dirbą, studentai ir moksleiviai, yra prašomi rasti galimybę mišiose dalyvauti. Tai nėra tik šios parapijos gero pasirodymo klausimas, bet mūsų visų reikalas.

Po latvių koncerto Lehmano kolegijoje. Koncertas buvo skirtas kompozitoriaus Bruno Skulte kūrybai. Iš k. solistas Algis Grigas, dirigentas A. Jansons ir kompozitoriaus Skulte našlė. Koncertas įvyko gegužės 19. Solistas Algis Grigas dainuoja Darbininko sukaktuviniame koncerte spalio 6 Kultūros Židinyje.

ALKOJE STEIGIAMAS MEDICINOS SKYRIUS

Daugeliui lietuvių, ypač medikam, žinoma veikli dr. Milda Budrienė ką tik lankėsi Alkoje, Amerikos Lietuvių Kultūros Archyve — Muziejuje, Putname, ir su Alkos vadovybe susitarė steigti medicinos skyrių. Ji nuolat ruošė medicinines parodėles lietuvių gydytojų, gyvenančių už Lietuvos ribų, dvimetinių suvažiavimų metu. Ji turi surinkusi daug medicininių eksponatų, kurie medicinos skyriui muziejuje bus gera pradžia. Daktarė steigimą skyriaus, kuris užims bent vieną kambarį, remia ir finansiškai.

Dr. M. Budrienė ir Alkos vadovybė, kurion įeina ir du gydytojai, kviečia lietuvius gydytojus, jų palikimą globojančius ir visus sveikatos reikalais besidominčius lietuvius siųsti Alkai jos medicinos skyriui tinkančius eksponatus: praėjusių šimtmečių, šio šimtmečio pradžios, nepriklausomos Lietuvos laikais lietuviškai išleistą medicinišką ir apie sveikatą spaudą, medicinos reikalais raštus, išeivijos lietuvių gydytojų knygas ir straipsnius, bet kuria kalba. Siųsti taip pat anksčiau vartotus medicinos instrumentus, vaistų gaminimo instrumentus, vaistam gaminti priemones ir daiktus, seniau, ypač Lietuvoje, vartotus vaistam indus ir įpakavimus, net su receptais ar jų kopijomis. Taip pat laukiama visokio medicinos personalo nuotraukų, tiek mirusių, tiek vyresniųjų amžiumi, o ir dabar dar dirbančių. Pagaidaujami medikų rankų ir dailės darbai, pvz. paveikslai graviūros, papuošalai ir pan., kas parodytų medikų kūrybingumą.

Padarykime, kad Alkoje medicinos skyrius parodytų kuo pilnesnį vaizdą apie Lietuvos gyventojų sveikatos reikalų rūpinimąsi praeityje bei lietuvių medikų pastangas ir darbus. Alkai siunčiamų daiktų vertė gali būti nurašoma nuo pajamų mokesčių. Pageidaujama, kad medicinos skyriaus įruošimas ir pati Alka būtų ir finansiškai remiama. Visais reikalais kreiptis: Alka, c/o Dr. Juozas Kriaučiūnas, Box 335, Sayles Avenue, Putnam, CT 06260.

Dr. Juozas Kriaučiūnas

— **"Žibintas"**, St. Petersburgo vaidintojų grupė, A. Rūko trijų veiksmų komediją "Bubulį ir Dundulį" vaidins Miami Lietuvių klube gruodžio mėnesį, o Chicagoje 1986 sausio 26 Jaunimo Centre.

— **Kur yra bent pora lietuvių šeimų,** galima vykdyti lietuvišką priešmokyklinį auklėjimą Montessori būdu. Kaip tai daryti, kalbės D. Petrutytė spalio 18 Chicagos Jaunimo Centro vakaronėje. Rengia JAV LB Švietimo taryba.

Mūsų mylimam dėdei

LEONUI VIRBICKUI

linkime kuo greičiau pasveikti ir vėl džiaugtis gražia Floridos saule.

Jurgis Daukantas
Richardas Daukantas
Fred ir Inga Hermanson

GT INTERNATIONAL
SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros
1985 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:
KELIONĖS Nr. 4 GRUODŽIO 20 D. IKI SAUSIO 4 D.
11 dienų VILNIUS, 3 dienos Helsinkis
Iš New Yorko $1,467.00
Iš Montrealio $1,835.00 Kanadiškais
(MIEGANT DVIEM KAMBARYJE), ĮSKAITANT VISAS SUSISIEKIMO IŠLAIDAS, VIEŠBUČIUS (PRESIDENTTI HOTEL—HELSINKYJE), MAISTĄ, OPEROS, TEATRO, ARBA BALETO BILIETUS, ĮVAIRIAS EKSKURSIJAS IR DAUG KITŲ PRIEDŲ.
TARPININKAUJAME NUPERKANT AUTOMOBILIUS, KOOPERATINIUS BUTUS, BEI SUTVARKANT DOKUMENTUS IŠKVIETIMAMS, TOLIMESNĖM INFORMACIJOM IR VISAIS KELIONIŲ REIKALAIS PRAŠOME KREIPTIS Į:
G.T. INTERNATIONAL, INC.
P.O. Box 29163
CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAI: (312) 471-1700 ARBA 471-1702
SKRENDAME ERDVIAIS FINNAI LĖKTUVAIS
FINNAIR

Iš visur

— **Kelionė laisvu už taiką ir laisvę** buvo rodoma Švedijos televizijoje rugpjūčio 20 ir 22. Kaip rašo "Europos Lietuvis", tai labai gerai parengtas reportažas apie baltų jauninio kelionę Baltijos jūroje, Kopenhagos tribunolą, demonstracijas Helsinkyje ir Stockholme. Tokios palankios Baltijos valstybėm programos niekad Švedijos televizijoje nebuvo rodoma. Tas filmas bus rodomas Baltų Laisvės lygos renginyje Los Angeles latvių namuose spalio 5, kad bus įteiktas žymuo Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikai.

— **Marija Lepera,** Lietuvos vyčių centro valdybos II vicepirmininkė jaunimo reikalam, buvo specialiai atvykusi iš Pensylvanijos ir rugsėjo 15 kalbėjo apie Lietuvos vyčius tarptautinių jaunimo metų minėjime, kurį Kultūros Židinyje Brooklyne surengė Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų S-gos valdyba. Ta pačia proga viešnia, palydėta Dalios Bulvičiūtės, aplankė Darbininko įstaigas ir dail. Adomo Galdiko vardo galeriją.

— **"Prezidento ir Kongreso pareiga suvaldyti OSI"**, rugpjūčio 15 rašo "The Scranton Times" vedamasis. "Ar nebūtų baisu, jei net vienas nekaltas asmuo, gyvenąs Amerikoje ir apkaltintas nacių laikotarpio nusikaltimais Europoje, būtų ten išsiųstas priešų teismui". Bet ar nėra baisu, kad kažkokios jėgos OSI apkaltintus, bet teismo išteisintus žmones šiame krašte vis tiek baudžia mirties bausme? Pastaruoju metu dvi teroristų bombos taikė į tokius asmenis. Vienas buvo užmuštas, antras išliko gyvas. Kaip rašo "The New York Times" rugs. 7, viešą pasitenkinimą šiais teroristiniais veiksmais pareiškė Mordechai Levy iš Jewish Defense Organization ir rabinas Meir Kahane, Jewish Defense League įkūrėjas ir dabartinis Izraelio parlamento narys.

— **Angelė ir Romas Nelsai,** Fullerton, Calif., rugsėjo 18 švenčia vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį. Nelsai išaugino tris dukreles, kurios jau talkina tėvam lietuviškuose darbuose. Angelė išrinkta JAV Lietuvių Bendruomenės Vakarų apygardos valdybos pirmininke. Rugsėjo 21 - 22 dalyvaus JAV LB XI tarybos sesijoje Detroite. Iš tos apygardos į sesiją taip pat vyksta visi kiti išrinktieji tarybos nariai: Rita Bureikaitė, Tadas Dabšys, Juozas Kojelis ir Vytautas Vidugiris.

— **Lietuvių žurnalistų Sąjungos** centro valdyba patvirtino Chicagoje sudaryta Daužvardžio fondo valdybą: pirm. Bronius Juodelis, vicepirmininkai: Rita Likanderytė, Petras Petrutis, Ritonė Rudaitienė ir Algirdas Pužauskas. Valdybos uždavinys — skatinti jaunus plunksnos mėgėtapti lietuviškos spaudos bendradarbiais.

— **Jolanta Vaičaitytė Gutt,** gyvenanti Paryžiuje, išleido jos įdainuotų lietuvių liaudies ir jos pačios sukomponuotų dainų plokštelę. Jolanta Vaičaitytė yra atlikusi lietuviškų dainų rečitalius įvairiuose lietuvių ir kitataučių renginiuose Prancūzijoje ir kitur.

— **Jonas Marcinkevičius,** sūnus Petro, gyvenąs Ožeškienės 11-5, Kaune, Lietuvoje, ieško tėvo brolio, Marcinkevičiaus Juozo, įpėdinių. Įpėdiniai ar žiną apie juos prašome painformuoti Vitą Gerulaitį, 94 - 10 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421, Tel. 718 847-5522.

— **Nauji Darbininko skaitytojai:** A. Juška, Brooklyn, N.Y., T. Klimas, Brooklyn, N.Y., R. Ukrinas, Sarasota, Fla. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

NAUJAUSIOS KNYGOS

A. N. Nilūno, Žiemos teologija. Premijuotas eilėraščių rinkinys. 8 dol.

A.V. Rinkūno, Lietuva ir Vlikas, 10 dol.

V. Gidžiūno, Šv. Benedikto regulos. vienuoliai Lietuvoje, 8 dol.

J. Sako, Kun. J. Vailokaitis. Kietais viršeliais. 8 dol.

V. Vplerto, Jaučio ragai. Romanas, 8 dol.

A. Baranausko, Piliakalnio šešėliai, 8 dol.

J. Daumanto, Partizanai. Trečias pataisytas ir papildytas leidimas. Kietais viršeliais. 15 dol.

V. Ališo, Anapus marių. Poezijos rinktinė. Kietais viršeliais. 7 dol.

Vl. Kulboko, A. Tulys, 4 dol.

J. Kralikausko, Ąžuolai piliakalnyje. 9 istorinių romanų gelmenys ir problemos, 8 dol.

M. Krupavičiaus, Visuomeniniai klausimai. Kietais viršeliais. 15 dol.

V. Č. Butkienės, Molinis arkliukas ir kiti apsakymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

V. Alanto, Gelmių balsai. Premijuotos novelės. Kietais viršeliais. 10 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Kad liktum tu gyva. Chicagos Lietuvių operos choro įdainuota ir išleista plokštelė. Su persiuntimu 16 dol.

Gruodis: Dainos. Dainuoja operų solistė Lilija Šukytė Šioje plokštelėje įdainuota 17 komp. Juozo Gruodžio lietuviškų dainų. Akomponuoja pianistė Raminta Lampsatytė. Kaina su persiuntimu 11 dol.

Du gaideliai — 18 lietuviškų dainų vaikam. Muzikinė palyda Andriaus Čerškaus ir Pauliaus Vyto. Išleista Kanadoje. Kaina su persiuntimu 11 dol.

Clevelando vyrų oktetas — 3. Oktetas, vadovaujamas muz. Ryto Babicko, talkinamas solistės Irenos Grigaliūnaitės, įdainavo 12 lietuvių ir tarptautinių kompozitorių dainų. Akomponuoja R. Strimaičio orkestras. Kaina su persiuntimu 11 dol.

Gintaras su daina. Toronto "Gintaro" ansamblio dainos vieneto įdainuota 14 lietuvių kompozitorių dainų. Kaina su persiuntimu 11 dol.

Aš čia gyva. Dariaus, Lino ir Audrės Polikaičių bei Vido Neverausko įdainuotos lietuviškos ir estradinės dainos. Išleido Montrealy Vilnius Records of Canada, vadovaujama A. Stankevičiaus. Kaina su persiuntimu 11 dol.

Tau, mama. 14 kūrinių: 7 skirti motinai ir 7 mišraus žanro. Įrašyta Lietuvoje. Išleido Montrealy Vilnius Records of Canada, vad. A. Stankevičiaus. Kaina su persiuntimu 11 dol.

Pasakos. Įrašyta 10 lietuviškų pasakų vaikam. Kaina su persiuntimu 11 dol.

Ar atminsi? Dainuoja solistė Dana Stankaitytė, akomponuojant muz. Alvydui Vasaičiui. Įdainuota 14 lietuvių kompozitorių kūrinių. Kaina su persiuntimu 11 dol.

Gina Čapkauskienė. Solistė, akomponuojant muz. Jonui Govėdui, įdainavo 5 lietuvių kompozitorių ir 5 tarptautinių autorių kūrinius. Kaina su persiuntimu 11 dol.

Algis Grigas, baritonas, su Philharmonica Hungarica, diriguojant Alvydui Vasaičiui, įdainavo 8 lietuvių ir tarptautinių operų arijas. Kaina su persiuntimu 11 dol.

Dainuok ir šok. Dainuoja Juozas Nakutavičius ir Dana Summers-Striugaitė, palydint orkestrui "Lietuva". Estradinės ir šokių dainos. Kaina su persiuntimu 13 dol.

Šios ir kitos lietuviškos plokštelės, lietuviškos knygos bei suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Šios ir kitos lietuviškos knygos lietuviškos muzikos plokštelės bei suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

VERTINGI LEIDINIAI

Broniaus Kviklio monumentalus veikalas apie Lietuvos bažnyčias leidžiamas atskirais tomais pagal vyskupijas. Telšių vyskupijos tomas kainuoja 20 dol. Vilkaviškio, Panevėžio ir Kauno arkivyskupijų tomai kainuoja po 23 dol. Visi tomai gausiai iliustruoti ir įrišti kietais viršeliais. Persiuntimui pridedama po 1 dol. už kiekvieną tomą.

Prof. Juozo Brazaičio raštai leidžiami atskirais tomais, spausdinama gerama popieriuje, įrišti kietais viršeliais. I, II, III ir IV tomas kainuoja po 15 dol. V. tomas — 16 dol. Persiuntimui pridedama po 1 dol. už kiekvieną tomą. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

POEZIJOS MĖGĖJAMS

Štai mūsų poetų eilėraščių rinkiniai:

Kl. Jūra, Diemedžio šakelė. 6 dol.

Kl. Jūra, Kauburėliai, 8 dol.

A. N. Nilūnas, Vyno stebuklas. Įrišta. 5 dol.

L. Andriekus, Saulė kryžiuose 5 dol.

L. Andriekus, Naktigonė. 5 dol.

P. Gaučys, Lianų liepsna. Brazilų poezijos antologija. 9 dol.

PLOKŠTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Gera proga įsigyti penkias lietuviškų dainų plokšteles tik už 12 dol. (anksčiau jos kainavo 29 dol.). Tai solistės Lionės Juodytės "Mano Lietuvos prisiminimai" (14 dainų su gitaros palyda), solistės Lionės Juodytės "Dainuojame su Lione" (16 dainų), muz. Juozo Stankūno kūriniai "Sodžiaus garsai" (solistės I. Stankūnaitės, chorų bei kvarteto 12 dainų), solisto Kazio Yakučio "Yakutis" (14 dainų ir arijų rinkinys), New Yorko lietuvių vyro choro, vadovaujant muz. V. Baltrušaičiui, įdainuota 12 dainų. Šių plokštelių yra likęs labai ribotas skaičius. Gaunama Darbininko spaudos kioske, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Gyvenkime taip, kad ateities kartos mūsų nekaltintų, jog nesugebėjome aukotis Lietuvai ir ją išvaduoti!

Kam mokosi prancūziškai

— Kaip greit aš išmokčiau prancūzų kalbą? — klausė jauna moteris.

— Tai priklauso nuo jūsų, — atsakė mokytoja. — Kodėl gi taip skubinatės?

— O, žinot, mes įsisūnijom prancūziuką kūdikį tiktai šešių mėnesių, — aiškino moteriškė. — Tai, kai ims šnekėti, mes norėtume jį suprasti.

Be reikalo baimė

— Juliau, mano padėtis baisi: man skubiai reikia pinigų, o negaliu ir įsivaizduoti, kur jų gauti.

— Malonu tai girdėti. Buvau išsigandęs, kad tu nusprendei pasiskolinti iš manęs.

Studentai ir pinigai

— Atrodo, nesuduri galo su galu? — juokėsi vienas studentas savo kolegai.

— Taigi, žinai, buvau parašęs namo, kad atsiųstų pinigų— lempai nusipirkti studijom, — aiškinosi antrasis.

— Ir kas iš to išėjo?

— Jie atsiuntė lempą.

Tikras malonumas

— Kai matau ar girdžiu, kad kurioj nors šeimoj vyksta barniai, tai man lyg medum kas širdį patepa.

— Tamsta, matyti, esi nevedęs. Ir džiaugiesi, kad pačiam netenka panašių dalykų patirti.

— Priešingai, aš esu vedęs. Bet aš turiu indų ir stiklinių daiktų krautuvę.

Nuotykis gatvėj

Policininkas pažvelgia į girtuoklį, kuris bando įkišti raktą į elektros stulpą gatvėj.

— Nieko iš to neišeis! Nieko nėra namuose! — pastebi policininkas.

— Kaip tai nėra nieko namuose? Juk viršuj dega šviesa!

Pasikeitimai

— Su mumis buvo taip: prieš vestuves aš kalbėjau, o ji klausėsi, tuojau po vestuvių ji kalbėjo, o aš klausiaus.

— O dabar?

— Dabar abu kalbam, o kaimynai klausosi.

Mergelių tarpe

— Aš sakau tau, Onute, geriausia susituokti su kareiviu. Jis moka tvarkyti kambarį, gaminti valgius, o svarbiausia, tai paklusnus.

Laiškas

— Ar gavai laišką?

— Taip.

— Iš ko?

— Iš draugės.

— Ką rašo?

— Nieko. Mes nesikalbam.

A. Tyruolis, Žvaigždynų sonatos. Kietais viršeliais. 9 dol.

V. Alantas, Paversmiai. Kietais viršeliais. 10 dol.

K. Grigaitytė, Tylos dovana. 4 dol.

K. Grigaitytė, Marių vėjui skambant. 4 dol.

St. Santvaras, Buvimo pėdsakai. 8 dol.

J. Rūtenis, Šventieji dūmai. 6 dol.

K. Bradūnas, Prierašai. 6 dol.

Pr. Naujokaitis, Saulėleidis. 4 dol.

K. Kaminskas, Po svetimu dangumi. 4 dol.

E. Juodvalkė, Pas ką žiedas žydi. 6 dol.

A. P. Bagdonas, Žodžiai į tolį. 5 dol.

L. Šimkutė, Prisiminimų inkarai. 6 dol.

F. Kirša, Šventieji akmenys. 3 dol.

Persiuntimui pridedama už kiekvieną knygą po 1 dol.

Užsisakant čia minimas poezijos knygas, administracija pridės dovanai dar kitą poezijos knygą, kuri čia neminima.

Visos šios knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

PUOŠNŪS ALBUMAI

Puošnūs ir meniški albumai, su tekstu lietuvių ir anglų kalbomis, labai tinka dovanom įvairiom progom.

A. Rannit, M. K. Čiurlionis, 25 dol.

B. C. Šulskis (red.), We Lithuanians. Omahos lietuvių istorija. Gausu žinių apie Lietuvą, lietuvių ir anglų kalbomis. Gausiai iliustruota. Yra ir labai gražių spalvotų paveikslų. Didelio formato. Įrišta. 45 dol.

P. C. Rice, Ph.D., Amber, The Golden Gem of the Ages. Gausiai iliustruota, įrišta. 29 dol.

A. Tamošaitis, Lithuanian Easter Eggs. Iliustruota, įrišta. 25 dol.

A. Tamošaitis, Lithuanian National Costume. Iliustruota, įrišta. 25 dol.

R. Scarr, Mano žodynas. Spalvotas, iliustruotas, įrištas. Žodžiai lietuviškai ir angliškai. 12 dol.

E. Verloren Van Themaat, Pranas Domšaitis, 25 dol.

R. Viesulas, Telesforas Valius, 58 dol.

E. Jasiūnas, Darius-Girėnas, 25 dol.

Patty C. Rice, Amber, 29 dol.

Adomo Galdiko, A Color Odyssey, 15 dol.

F. Whitaker, Puzinas, 25 dol.

Jurgis Juodis, The Way of the Nation, 7 dol.

Persiuntimui pridedama po 1 dol. už kiekvieną knygą.

Šios ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

SUVENYRAI

Automobiliam lipinukai (decal), Lietuvos Vytis su trispalve ir stilizuotas Vytis, lipinama iš vidaus. Lietuvos Vytis su trispalve ir Amerikos-Lietuvos vėliavomis bei Vyčiu, lipinama išorėj. Kaina po 1 dol.

Lipinukai išorėj LABAS, SVEIKAS ir kiti po 1.50 dol. Lietuva su Vyčių, L.T. 2 dol.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė su pastatymo kaladėle (base) — 1.50 dol. Lietuviška ir JAV vėliavėlės su pastatymo kaladėle (base) — 2 dol.

NAUJAUSIOS KASETĖS

Du gaideliai. Vaikučiam 9 dainelės. 10 dol.

Ir vėl žydi gėlės. J. Nakutavičiaus lengvo žanro šokių dainos. 10 dol.

Aš tau dėkoju, daina. Nelly Paltinienės įdainuotos estradinės dainos. 10 dol. Siunta 1 dol.

nos. 10 dol. Siunta 1 dol.

Gaunama Darbininko administracijoje.

NAUJAUSIA PLOKŠTELĖ

Kad liktum tu gyva. Plokštelę įdainavo ir išleido Chicagos Lietuvių opera. Turinys: Lietuvos himnas, Lietuviais esame mes gimę, De profundis, už jūrelių, Augo kieme klevelis, Už jūrų, už kalnų, Krivio arija ir choras, Raudotojų choras, Ant marių, Saulė motina pakilo. Su persiuntimu 16 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Pranciškonai leidžia šiuos laikraščius bei žurnalus: Aidai, Darbininkas, šv. Pranciškaus Varpelis. Ar visus juos prenumeruoji?

PLOKŠTELĖS VAIKAMS

"Pasakos" ir "Du gaideliai" — su persiuntimu po 11 dol. "Du gaideliai" galima gauti ir kasetės formoje — su persiuntimu 10 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

LIETUVIŠKOS KASETĖS

Dainuokime — A. Šalčio 16 lietuviškų dainų. Gintaras su daina — 14 dainų. Estradinės muzikos - šokių kasetės (60 minučių, 10-12 dainų kiekvienoj): Paklydo ramunė, Gervės skrenda, Myliu, Vilniui, Mūsų kaime gegužinė, Šventieji vakarai, Balti balandžiai, Dainuok ir šok, Ragelių puota, Volungė, Armonika, Nakties muzika, Už viską švelniau. Šios kasetės po 10 dol.

Kasetės po 90 minučių: V. Noreika, Tango, Šokime I, Šokime II, Akordeono garsai, Broliai Aliukai. Šios kasetės po 10 dol.

Komp. J. Stankūno kūriniai, įrašyti kasetėse "Sodžiaus garsai" ir "Lithuanián Entertainment". Dainuoja a.a. Irena Stankūnaitė, solistai, duetai, chorai. Šios kasetės po 6 dol.

"Introduction to Modern Lithuanian" gramatikos 4 kasetės iš viso 20 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios kasetės gaunamos Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviam, naudojantiem tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

MONTREALIO LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGA KVIEČIA VISUS STUDENTUS (18 m. IR VYR.) Į

XXII TRADICINĘ ŽIEMOS STOVYKLĄ

1985 GRUODŽIO 29 — 1986 SAUSIO 3 (5 NAKTYS)

BASE DE PLEIN AIRE ST. JOVITE

ST. JOVITE, QUEBEC

Programoje: slidinėjimas, čiuožimas, kitoks žiemos sportas. Įskaitoma pusryčiai ir vakarienė. Keturi asmenys kambaryje. Kaina vienam asmeniui 175 kan. dol. (Certified cheque arba money order to MLSS užmokėti prieš spalio 15).

Informacijų ir mokėjimų reikalu kreiptis:

M.L.S.S.
131 Balfour Ave.
T.M.R. Quebec
H3P 1L8

arba Monika 1-514-438-3998
Živilė 1-514-365-5417

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburge

Aktyvas: 43 milijonai dolerių

KASOJE gaunamos paskolos, reguliarios santaupos, IRA ir kiti peningi certifikatai.

Reguliarių santaupų palūkanų kursas KASOJE šiuo metu 7%. Pilnas metų prieauglis 7.25%

Taupymo certifikatų palūkanos nuo 7.15% iki 9.85%, pagal sumą ir terminą.
IRA indėlių palūkanos nuo 9.25 iki 10.25% pagal terminą.
KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI $100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, išskyrus penktadieniais iki 6 v.v. ir šeštadieniais iki 5 v.v.
Apie paskolų ir certifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma teirautis KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

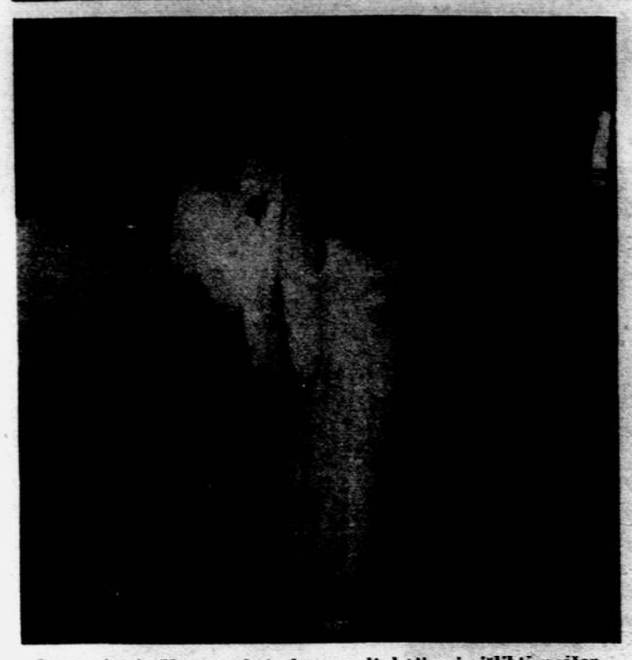

Genovaitę ir Vytautą Snieškas, su linkėjimais išlikti neišardomiems vedybiniame gyvenime, juosta apjuosia E. Ribokienė ir R. Bielkevičius.

NAUJA LIETUVIŠKA ŠEIMA

Šių metų liepos 20 St. Jude koplyčioje, Cape Code, Mass., įvyko Genovaitės Plonytės ir Vytauto Snieškos jungtuvės. Juos prie altoriaus lydėjo septynių porų palyda.

Vedybines apeigas su mišiomis atliko vietos klebonas, asistuojant kun. J. Pakalniškiui, Apreiškimo par. klebonui iš Brooklyno. Mišių metu giedojo solistė Marytė Bizinkauskaitė, vargonais grojo M. Blaževičiūtė-Crawley.

Po santuokos palaiminimo ir sveikinimų prie šventovės, daugiau nei du šimtai svečių nuvyko į Falmouth, Mass., Cape Codder viešbutį gražioje Atlanto pakrantėje vestuvinei puotai puošniose salėse.

Svečius sutiko Elena ir Kazimieras Ploniai, kur po trumpo pabendravimo ir lengvų užkandėlių svečiai buvo paraginti pereiti į kitą salę vaišėms.

Grojant maršą jaunavedžiai su palyda žengė į salę, kur prie "vartų", sudarytų iš tautinių juostų, pasitiko puotos pranešėjas Šarūnas Norvaiša. Pasveikinęs palinkėjo vieningai žengti nauju vedybinio gyvenimo keliu ir tik "vieningi būdami lengvai nugalėsite visas kliūtis". Štai ir pirmoji kliūtis — "vartai" buvo "atkelti" ir jie juostų "tuneliu" žengė tolyn. Bet ir vėl "kliūtis". Juos su juosta sulaikė Genovaitės buv. lietuviškos mokyklos mokytoja E. Ribokienė su visuomenininku R. Bielkevičium. Palinkėjo savo gyvenimo darželyje auginti lietuviškais vardais gėles ir jaunuosius šia juosta surišo.

Su duona, druska ir vynu pasitiko abiejų jaunųjų tėvai.

Kun. J. Pakalniškiui sukalbėjus maldą, sugiedojus "Ilgiausių metų" ir ištuštinus į jaunųjų sveikatą šampano taures prasidėjo puota.

Linksmoje nuotaikoje buvo šokama, skambėjo dainos, o "karti, karti . . ." ne kartą privertė jaunuosius viešai pasibučiuoti. Perskaityta sveikinimai, įteikta daug dovanų.

Pasivaišinus ir pasišokus viešbutyje vestuvinė puota buvo tęsiama jaunosios sesers Ramutės ir jos vyro Jono namuose Cotuit, Cape Code. Čia, sode ar meniškai dekoruotose kambariuose, svečiai linksminosi iki vėlumos prie įvairiausiais patiekalais ir gėrimais apkrautų stalų vaišingų šeimininkų globojami.

Amerikiečiai, abiejų darbovietės bendradarbiai, dalyvavę vestuvėse, stebėjosi lietuvišku vaišingumu, sumanumu ir prabangiu įsikūrimu svetimoj žemėje.

Kas gi tie jaunieji?

Genovaitė gimė Brocktone. Augo lietuviškoj šeimos aplinkoj su sesute Ramute ir broliu Vidmantu. Baigė lietuvišką mokyklą pirmąja mokine. Universitete įsigijo verslo administravimo diplomą, dirbo įvairiose firmose, o iki vedybų New Yorke.

Vytautas, dr. Antano ir dantų gydytojos Janinos Snieškų sūnus, baigęs kriminologiją ir kompiuterių technologiją dirba savo specialybėje.

Povestuvinei kelionei jaunavedžiai, lydimi motinos Elenos Plonienės ir jos dukros Ramutės su devynmečiu sūneliu Povilu, išvyko Lietuvon. Jaunoji pora — abiejų giminių Lietuvoje sutikti įspūdinga ir jautirai. Po penkių dienų viešnagės — motina Elena su dukra grįžo Amerikon, o jaunieji tęsė povestuvinę kelionę Europoje. Aplankė Švediją, Daniją, Prancūziją, Italiją, Šveicariją ir Vakarų Vokietiją apžiūrėdami žymesnes ir įdomesnes vietas. Tik rugpjūčio 31 grįžo pilni gražiausių įspūdžių ir apsigyveno Cape Code.

Pagarba tėvams, užauginusiems jaunąją porą lietuviškoje dvasioje. Sveikiname naują lietuvišką šeimą ir linkime Genovaitei ir Vytautui gražios ateities ir šviesaus bendro gyvenimo.

E. Ribokienė

BOSTONO ŽINIOS

Tautos šventės minėjimas

Rugsėjo 8-oji yra labai svarbi diena lietuviam. Tai didžiosios Lietuvos istorijos diena, kurioje Vytautas Didysis turėjo karūnuotis Lietuvos karaliumi. Lietuva yra vadinama Marijos žemė. Rugsėjo 8-oji yra Marijos gimimo diena. Taigi šios dvi sujungtos dienos rėmė mus visus prie tautos ir prie tikėjimo.

Tautos šventės — rugsėjo 8-osios minėjimas Bostone įvyko rugsėjo 8. Pradėta mišiomis Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Nors buvo šilta ir graži diena, bet žmonių susirinko gražus būrys. Mišias aukojo kleb. kun. Albertas Kontautas. Pamoksle jis prisimėnė Marijos gimimą ir kaip ji buvo garbinama Lietuvoje, o apie Tautos šventę, ką ji reiškia lietuviam. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis.

Trečią valandą popiet minėjimas buvo tęsiamas So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje. Jį atidarė Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės pirm. Brutenis Veitas. Jis pasveikino susirinkusius, pasidžiaugė, kad LB Bostono apylinkės valdybą sudaro dauguma jaunesnios kartos atstovai, kurie labai aktyviai jungėsi prie šio minėjimo. Pakvietė vicepirm. Marijų Žiaugrą vadovauti programai.

Buvo įneštos vėliavos, maldą sukalbėjo kleb. kun. Albertas Kontautas. Sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai, susikaupimo minute pagerbti mirę ir kentėję kovoje už Lietuvos laisvę.

Tada šio minėjimo prelegentas irgi vicepirm. Gintaras Čepas prisiminė Lietuvos istoriją. Valstybinė Lietuva egzistavusi su pertraukomis ir gana didelėmis, o tautinė Lietuva egzistuoja kiek tik istorijoj žinomi lietuviai. Į sceną įėjo Naida Šnipaitė. Ji labai gražiai istorijos duomenimis skaitė Vytauto Didžiojo karūnacijos pasirengimus, kada jis sukvietė visos Europos karalius ir kitus didikus į Lucko pilį, kur jis buvo labai gerbiamas ir garbinamas kitų kraštų valdovų, kad jis turįs teisę užsidėti karaliaus vainiką ir pan. Naida Šnipaitė, tikrai labai gražiai ir įdomiai perdavė tą viso suvažiavimo eigą.

Šnipaitei nuėjus nuo scenos, į sceną įeina dr. Jonas Basanavičius (Šarūnas Norvaiša). Jis kartoja dr. Basanavičiaus žodžius apie Lietuvos nepriklausomybę ir perskaito tą aktą. Tada vėl Gintaras Čepas kalba apie lietuvius Bostone ir apylinkėse. Jo mintis, lietuviai turi išeiti daugiau į viešumą, į amerikiečius. Išvardina Bostone esančias organizacijas ir ant scenos užuolaidos jaunuolis kabina po plakatėlį: Šv. Petro parapija, Lietuvos vyčiai, Naujosios Anglijos lietuvių radijo valanda vedama p.p. Minkų, tautinių šokių sambūris (kada paminima vadovės Onos Ivaškienės pavardė, pasigirsta gausus plojimas), lituanistinė mokykla, skautai, Tautinė sąjunga, Altas, Ateitininkų Federacija, Karių Ramovė, Alias — Amerikos lietuvių architektų ir inžinierių sąga Lietuvių Bendruomenė, Moterų Federacija, Laisvės Varpas, Šauliai, Lietuvių Etnografinis ansamblis, Tautodailės Institutas, "Taupa" kredito unija, ir pabaigoje Lietuva. Esą, jei šios organizacijos sudarytų tarybą, tai lietuvių svoris ir amerikiečių akyse labai pakiltų. Jeigu Bostone su apylinkėmis priskaitoma apie 15,000 lietuvių, tai kalbantis jų vardu su amerikiečiais politikieriais ir kitais valdžios pareigūnais, lietuvių svoris būtų visai kitoks. Esą, reikia dėti visas pastangas, kad galėtume daugiau susijungti, tas išeitų labai į naudą visiem lietuviam ir Lietuvos bylai.

Tai puikios Gintaro Čepo mintys. Būtų džiugu, kad jos virstų realybe.

Meninėj dalį Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras, vedamas muziko V. Rastonio, dainavo. Pradėjo su Lietuviais esame mes gimę, tada sekė — Anoj pusėj Nemunėlio, Verkė mergelė, Šermukšnėlis, Vai toli, toli, Du broleliai, Kur giria žaliuoja ir baigė su Apsaugok, Aukščiausias.

Mūsų apylinkėje tai bene vienintelis choras, kuris reprezentuoja dainuojančius lietuvius, daug kur atlikdamas programas. Linkime chorui ir jo vadovui ir toliau taip gražiai dainuoti ir nepavargti.

Vėliau vyko vaišės ir loterija.

Bet kas labiausiai yra džiugu, kad jaunesnioji karta pradeda vadovauti. Šis Tautos šventės minėjimas parodė, kad jie tikrai gerai sugeba ir labai gražiai visam minėjimui vadovavo.

P. Žičkus

Prisimintas prof. dr. V. Čepas

Prof. dr. Vytautas Čepas mirė rugpjūčio 19 North Carolinoj. Bostone jis su šeima yra gyvenęs eilę metų. Tad rugsėjo 7, šeštadienį, 10 val. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje buvo aukojamos mišios ir prisimintas velionis prof. dr. Vytautas Čepas. Mišias aukojo parapijos kleb. kun. Albertas Kontautas, jis ir gražų pamokslą pasakė, kas rišasi su dvasiniu gyvenimu. Po mišių pakvietė dr. Jurgį Gimbutą pasauliečio žodžiu prisiminti velionį.

Dr. J. Gimbutas kalbėjo, kad dr. Vytautas Čepas gimęs Suvalkijoj, Griškabūdžio vl., Rygiškių k. Kaune baigęs Aušros gimnaziją, Vytauto Didžiojo Universiteto teisių fakultetą, studijas gilinęs Ziuricho, Prahos, Paryžiaus ir Berno universitetuose. VDU Kaune gavo teisių dr. laipsnį. Buvo VDU teisių fak. j. asistentu, Vilniaus universitete priv. docentu ir vicedekanu ir taip suminėjo visas eitas pareigas ir darbą su skautais ir kitur. Buvo Lietuvoje dar Valstybės Tarybos narys. Artėjant II-jai bolševikų okupacijai, pasitraukęs į vakarus, o vėliau atvyko į Ameriką. Pradžioje gyveno Bostone, o vėliau North Carolinoj Johnson Smith universitete, Charlotte mieste pradėjo dėstyti graikų istoriją ir vokiečių kalbą kaip assoc. prof., vėliau persikėlė į Elon College irgi North Carolinoj, kur buvo svetimų kalbų departamento vedėju. Teisiniais klausimais rašė laikraščiuose ir daug dirbo su skautais. Prof. ir skautininko atminimas ilgai pasiliks jo auklėtų ir mokytų lietuvių ir kitataučių sąmonėje.

Pamaldose dalyvavo žmona Lydija ir sūnus Gintaras su šeima, o taip pat daug jo draugų ir bičiulių, o taip pat eilė kitų giminių. Po pamaldų, lietuvišku papročiu, visi buvo pakviesti į parapijos salę užkandžiam.

Prof. dr. Vytautas Čepas buvo šviesi asmenybė ir pažinusiem jį yra skaudus paskutinis atsisveikinimas.

P.Ž.

RENGINIAI

Rugsėjo 22 Vyčiai organizuoja išvyką autobusu į Pines katedrą N.H.

Rugsėjo 29, sekmadienį pradedant su lietuviškom mišiom 9:30 val. ryto per visą dieną tęsis Lietuvos vyčių Naujosios Anglijos apskrities seimas. Vietinei kuopai pirmininkauja Elena Dalalienė.

Rugsėjo 29 Balfo Bostono skyriaus 40 metų sukakties minėjimas. 10:15 val. mišios Šv. Petro parapijos bažnyčioje, o po mišių minėjimas parapijos salėje.

Spalio 5 - 6 dail. Prano Lapės kūrinių paroda Lietuvių Piliečių d-jos II-ro aukšto salėje.

Spalio 20 (ne 13 kaip buvo skelbiama) Laisvės Varpo rudens renginys.

Spalio 21 d. Ievos Janukėnienės dailės darbų paroda Cambridge viešojoj bibliotekoj. Paroda tęsis dvi savaites.

Spalio 27 sol. Aldonos Stempužienės rečitalis Lietuvių Piliečių d-jos III-čio aukšto salėje.

Lapkričio 9 Balfo 72-ro skyr. vakarienė Sandaros klube Brocktone.

Lapkričio 16 Amerikos Liet. Piliečių draugijos salėje So. Bostone rengiamas "Antrojo kaimo" iš Chicagos pasirodymas. Rengėjai — Lietuviškos Skautybės Fondo valdyba.

Lapkričio 17 So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos įlgamečio pirmininko, o dabar garbės pirmininko Aleksandro Čapliko pagerbimo banketas draugijos salėje.

Lapkričio 24 Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

METAI BE ANTANO RUGIO

Prieš metus, rugsėjo 22 Paterson, N.J., mirė Antanas Rugys, ilgametis vietos LB apylinkės kultūrinės ir visuomeninės veiklos judintojas. Mirė bebaigdamas 83-čiuosius metus, bet ne brandaus amžiaus ligų nugalėtas, o dėl menko nelaimingo atsitikimo prie savo namų.

Nors į amžiaus pabaigą buvo iš vadovaujamų pareigų savo valia pasitraukęs, bet savo patirtim ir talka iš šios kolonijos lietuvių gyvenimo nebuvo pasitraukęs iki paskutinės savo gyvenimo dienos.

Jauno ir subrendusio vyro gyvenimą praleidęs Lietuvos kariuomenėj ir pasiekęs ten kapitono laipsnio, Antanas Rugys nesitenkino tik pagal jo laipsnį ir užimamą vietą uždėtų pareigų atlikimu. Jis ir kariuomenėj būdamas vadovavo 1 pėst. D.L. K. Gedimino pulko sportiniam švietimo ir kultūriniam gyvenimui, nes ir pats mėgo sportą ir bet kurį kultūrinį pasireiškimą pulko gyvenime. Be jo rankos ir patarimų neišsivertė nei pulko švenčių, nei valstybinių ar tautinių švenčių minėjimai pulke. Vienu laikotarpiu jis buvo ir Ukmergės valdžios gimnazijos sporto mokytoju.

Būdamas gražiai nuaugęs ir iki pat senatvės nepraradęs žvalios karinės išvaizdos, jis ir į civilinį gyvenimą buvo atsinešęs daugelį gerų karinių savybių: punktualumą, duoto žodžio tesėjimą ir didelę meilę ir pagarbą savo tėvynei, iš kurios jis, kaip ir daugelis kitų, dėl Lietuvą užgriuvusių okupacijų turėjo pasitraukti. Okupacijos užbaigė ir jo karinę tarnybą Lietuvoj.

Vėlokai sukūręs šeimą, susilaukė dviejų sūnų ir dukrelės, bet, vos pradėjus kurtis Amerikoj, jo žmona Valerija Stapulionytė mirė, ir velioniui teko dar viena pareiga — išauginti vaikus. Tą pareigą jis atliko nesiskųsdamas ir iš visuomeninės veiklos nepasitraukdamas. Iki amžiaus pabaigos liko našlys, nors sėkmės merginų ir moterų tarpe jam netrūko.

Didelę gyvenimo dalį praleidęs drausme tvarkomoj karinėj organizacijoj, jis ir į civilinį gyvenimą atsinešė jos požymių, iš kiekvieno lietuvio laukdamas duoklės visuomeniniam ir kultūriniam lietuvių gyvenime. Ne iš visų sulaukdavo, ir tai velionį liūdindavo. Jis pats nesikratė jokių pareigų ir jokių darbų, dažnai atlikdamas ir kitų prisiimtas, bet nevykdomas pareigas.

Visą amerikinį gyvenimą praleido Patersone, dirbdamas sunkiai fabrike, nes, auginant 3 vaikus, nebuvo laiko pasiruošti kuriai nors lengvesnei profesijai.

Meilę savo tėvynei rodė ne gražiais šūkiais, bet kiekvienu, kurį jis sugebėjo, darbu ir pinigine auka. Gerbdamas savo priesaiką — ginti Lietuvos nepriklausomybę — jis pasiliko iki mirties Lietuvos respublikos piliečiu.

Su meile ir pagarba jis tebėra prisimenamas ne tik Patersono lietuvių tarpe, bet ir daugelio kitose vietose gyvenančių tautiečių, kurių draugystę jis ne tik mėgo, bet ir vertino.

Ilsėkis ramiai, nes įsipareigojimus savo valstybei, tautai, šeimai ir tautiečiam esi sąžiningai atlikęs.

K.J.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 71 Farragut Road, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-2515.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10.00 val. ryto iš WCAV-1 banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

Aidai—

vienas geriausių kultūros žurnalų išeivijoj.
Ar juos prenumeruoji?

PADĖKA

Mūsų mylimas ir brangus vyras, tėvas, senelis, savanoris-kūrėjas, atsargos kapitonas

A.A.

JURGIS DRAGŪNEVIČIUS

mirė rugpjūčio 9 ir buvo palaidotas rugpjūčio 12 Hartford. Conn.

Mūsų gili padėka kun. klebonui Juozui Matučiui už maldas šermeninėje, aukojusiam gedulingas mišias, sukalbėjusiam paskutines maldas kapinėse. Dėkojame kun. dr. Valdemarui Cukurui, koncelebravusiam mišias, pasakiusiam atsisveikinimo pamokslą ir palydėjusiam į kapines, taip pat kun. Albinui Gurkliui, koncelebravusiam mišias ir palydėjusiam velionį į amžiną poilsio vietą.

Ačiū dr. Alfonsui Stankaičiui už maldų skaitymą mišių metu, muz. Jurgiui Petkaičiui už giesmes ir muziką bažnyčioje.

Labai ačiū Lietuvių Karių Veteranų S-gos Hartfordo skyriaus nariam už garbės sargybą, o jų pirmininkui Benediktui Dapkui, tarusiam pagrindinį, nepamirštamą žodį ir už vadovavimą atsisveikinime šermeninėje ir kapinėse.

Esame dėkingi ramovėnam karsto nešėjam: Benediktui Dapkui, Antanui Bakšiui, Mykolui Gečiauskui, Lionginui Kapeckui, Adolfui Maslauskui ir Petrui Simanauskui.

Ačiū LB Connecticut apygardos pirm. Ignui Budriui ir LB Hartfordo apylinkės vicepirm. Ignui Simonaičiui, tarusiem atsisveikinimo žodį šermeninėje, taip pat išeivijos Šaulių S-gos vardu atsisveikinimo žodį atsiuntusiam dr. Vaidevučiui Mantautui.

Labai ačiū visiem už mišių aukas, atsiuntusiem gėles, aukas lietuviškom organizacijom ir užuojautas raštu, spaudoje ir per radiją.

Mūsų ypatingą padėką reiškiame p. Zitai Dapkienei, suteikusiai mum neįkainuojama pagelbą mūsų gilaus skausmo valandose.

Nuliūdę: žmona Anelė Dragūnevičienė, duktė Audronė Pakštienė, sūnūs — Algimantas, Vitolis, Gediminas ir Rimvydas su šeimomis.

"Amber Holidays"

1985 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE

Rugsėjo 18	— $1393.00
Rugsėjo 23	— 1329.00
Spalio 1	— 1385.00
Gruodžio 26	— 1440.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite 1-800-722-1300 (Toll Free)
Iš Massachusetts ir Kanados skambinkite 1-617-268-8764

TRANS—ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 WEST BROADWAY, P.O. BOX 116
SOUTH BOSTON, MA 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS
Norintiems atsikviesti giminės atostogoms — sutvarkome dokumentus.
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

DARBININKAS

NEW YORKE

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Redakcija. . . . . .(718) 827-1352
Administr. . . . . .(718) 827-1351

Spaustuvė . . . . .(718) 827-1350
Vienuolynas . . .(718) 235-5962
Vyskupas . . . (718) 827-7932
Salė (kor.) . . . . . (718) 827-9645
Salės adm. . . . .(718) 235-8386

Kario žurnalo šventė ir Zigmo Raulinaičio knygos "Kunigaikščių sąjunga" sutiktuvės turėjo būti rugsėjo 21, šį šeštadienį. Dėl įvairių susidėjusių aplinkybių šventė nukeliama į spalio 12. Apie "Kario" žurnalo sukaktį kalbės Kazys Jankūnas, o apie knygą "Kunigajkščių sąjunga" kalbės Balys Raugas. Minėjimas bus Kultūros Židinyje.

Sueigos skautams įvyks rugsėjo 21, šį šeštadienį. Visi skautai, skautės, paukštytės ir vilkiukai renkasi Kultūros Židinio kieme 1:30 popiet. Tėvai, kurie norėtų, kad jų vaikai prisijungtų prie skautų veiklos, prašomi savo vaikus atvežti į šią sueigą. Sueigoje dalyvauja skautai, skautės nuo 6 iki 14 metų amžiaus.

Kun. Antanas Račkauskas, praleidęs vasarą Apreiškimo parapijos klebonijoje, rugsėjo 14 vėl išskrido į Sunny Hills, Fla., kur turi savo namus.

Dr. Daiva Bajorūnaitė, New Yorko Memorial Sloan Kettering Cancer Center gydytoja ir Cornell universiteto medicinos kolegijos profesorė, dalyvaus Penktojo mokslo ir kūrybos simpoziumo medicinos mokslų programoje su pranešimu, pavadintu "Dirbtinė kasa (pancreas) — nauji insulino patiekimo metodai."

Seton Hall universiteto radijo vadovybė sutiko nuo rugsėjo 15 paskirti kiekvieną sekmadienį dvi transliavimo valandas lietuviškai kultūrinei radijo programai. Pirmoji valanda, pavadinta "The Music of Lithuania" bus perduodama anglų kalba nuo 1:05 val. popiet. Programos metu bus duodama lietuviška muzika, bus paskaitos anglų kalba apie lietuvių kultūrines vertybes, žinios iš lietuviškos veiklos. Antroji valanda, pavadinta "Echoes of Lithuania" — "Lietuvos aidai", bus perduodama lietuvių kalba nuo 2:05 val. popiet. Seton Hall universiteto radijas transliuoja programas 89.5 FM banga. Programom vadovaus prof. dr. Jokūbas Stukas, profesoriaująs Seton Hall universitete jau 22 metai.

Brolių Kezių orkestras vis kas kartą labiau garsėja. Spalio 6 pakviestas groti į Bendruomenės vakarą Waterburyje. Vakarą rengia vietos LB apylinkė.

Pasaulio Antikomunistinių Tautų Lygos (WACL) metinė konferencija įvyko rugsėjo 11 - 12 Dallas, Texas. Dalyvavo per 500 atstovų iš 110 tautų. Lygai pirmininkauja ir konferenciją suorganizavo ats. gen. maj. John F. Singlaub. Apie lietuvių išsilaisvinimo pastangas, bylą Hagos tribunole, LKB Kroniką ir kitką referavo Slava Stesko, Lygos vykdomojo komiteto narė ir ABN reikalų vedėja. Platų pranešimą apie konferenciją ji padarė praeitą penktadienį ABN N.Y. skyriaus susirinkime, kuriame dalyvavo dr. Jokūbas Stukas ir Petras Ąžuolas, abu ABN valdybos nariai.

Kalėdas ir N. Metus sutikime Lietuvoje. Ekskursija išvyksta gruodžio 20, grįžta sausio 4. Suinteresuoti prašomi skambinti Vito Gerulaičio kelionių agentūrai: 718 647-5522.

Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspethe planuoja keturių dienų — lapkričio 8 - 11 savaitgalį praleisti Vermonte. Išvykstama trimis autobusais. Vienas išvyks nuo Woodhaven Blvd. ir Jamaica Ave. sankryžos 7:45 val. ryto. Kiti du autobusai išvyksta 8 val. ryto nuo V. Atsimainimy bažnyčios. Nakvojama "The Stratton Mountain Resort" viešbuty, esančiame 3000 pėdų aukšty Amerikos Alpėse. Hotelis neseniai išleido 62 milijonus dolerių atnaujindamas pastatą ir pristatydamas naujus kambarius. Kelionės kaina 210 dol. Įskaitoma nakvynė, miegant dviese kambary, dešimt valgių elegantiškame restorane. Joe Thomas gros dainom ir šokiam. Bus polkos varžybos su premijomis. Bus apžiūrimos istorinės vietovės, apsipirkimo centrai, aplankoma seniausia sūrių gamykla Amerikoje. Anksti rezervuoti vietas pas Joną Adomėną 718 497-5212 arba Adelę Dauzickas dieną 212 333-6654 arba vakarais 718 544-1787. Registruojantis po spalio 10 pridedama 15 dol.

SPALIO 12 D., ŠEŠTADIENĮ, 7 VAL. VAK. KULTŪROS ŽIDINYJE ĮVYKSTA ŽURNALO "KARYS" 35 M. SUKAKTIES MINĖJIMAS IR Z. RAULINAIČIO KNYGOS "KUNIGAIKŠČIŲ SĄJUNGA" SUTIKTUVĖS.

PROGRAMOJE:

"Kario" sukaktis — K. JANKŪNAS
"Kunigaikščių sąjunga" — B. RAUGAS

Dainuoja solo mezzo sopr. RASA KROKYTE

Vaišės - vakarienė

Auka — 15 dol.

Stalai po 8 asmenis užsakomi pas M. Klivečkienę, tel. 718 298 - 0406 ar K. Bačauską, tel. 718 846-5543 (čekiai rašomi "Karys" vardu)

Sukaktuvių proga visi maloniai kviečiami pabendrauti

Bronė Kasiulienė, dail. Vytauto Kasiulio žmona, iš Paryžiaus yra atvykusi į New Yorką ir sustojo pas savo seseris — Anelę Steponienę ir Oną Dzetaveckaitę, Woodhavene, Palydėta Vacio Steponio, ji apsilankė A. Galdiko galerijoje, Darbininko redakcijoje, apžiūrėjo spaustuvę ir Kultūros Židinį. Amerikoje pasisvečiuos apie mėnesį. Iš čia keliaus į Montrealį, kur gyvena kita sesuo. Dail. Vytautas Kasiulis Paryžiuje turi savo galeriją, kur nuolat yra išstatyti jo kūriniai. Bronė Kasiulienė taip pat yra dailininkė.

Lietuvos vyčių Newarko 29 kuopa yra pakvietusi koncertui naująją Harmoniją. Koncertas įvyks spalio 12, šeštadienį, 7 val. vak. Švč. Trejybės lietuvių parapijos salėje, Newarke.

Už a.a. Teklės Dzikienės sielą jos mirties metinių proga mišios bus aukojamos rugsėjo 28, šeštadienį, 10 val. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti.

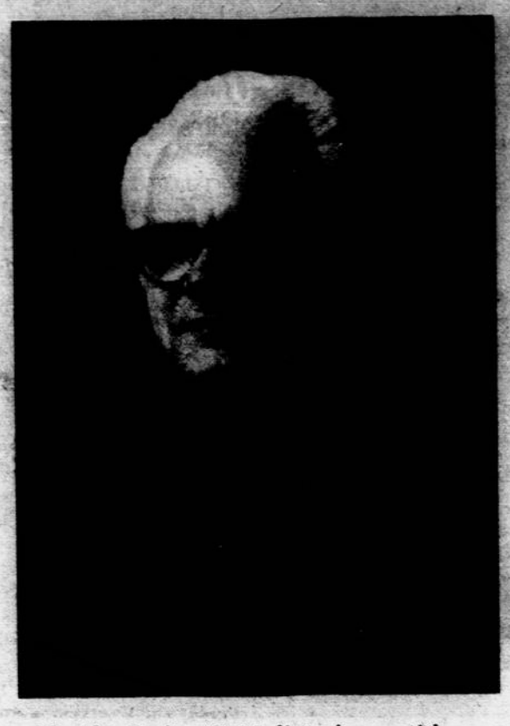

Tėv. Placidas Barius, OFM, lietuvių pranciškonų naujas provincijolas

NAUJA LIETUVIŲ PRANCIŠKONŲ VADOVYBĖ

Lietuvių pranciškonų suvažiavimas - kapitula vyko rugsėjo 10 - 11 Kennebunkport, Maine, vienuolyne. Tarp įvairių svarstymų buvo išrinkta ir nauja lietuvių pranciškonų vadovybė: provincijolas — Tėv. Placidas Barius, OFM, viceprovincijolas — Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM, patarėjai: Tėv. Jurgis Gailiušis, OFM, Tėv. Bernardinas Grauslys, OFM, Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, Tėv. Antanas Prakapas, OFM.

Rugsėjo 14 suėjo metai, kaip vyskupu buvo konsekruotas Tėv. Paulius Baltakis, OFM. Per šiuos metus jis išvystė tikrai plačią veiklą, apsilankė Romoje, aplankė Australijos lietuvius, Amerikoje ir Kanadoje taip pat lankė daugel lietuviškų kolonijų, teikdamas Sutvirtinimo sakramentą, dalyvaudamas įvairiuose posėdžiuose. Tikrai šie pirmieji jo vyskupiškos veiklos metai buvo našūs. Dabar atsidėjęs yra Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus rengimui.

Dail. Elena Urbaitytė dalyvauja parodoje "Toward a New Humanism" nuo rugsėjo 10 iki 28 Phoenix galerijoje, kuri persikėlė į Soho, į amerikiečių istorijos preservuotą pastatą. Galerija yra įspūdingai amerikiečių architektų suplanuota. Naujas galerijos adresas: 568-78 Broadway, Suite 607 (Prince St. ir Broadway) New York. Galerija atidaryta nuo antradienio iki šeštadienio nuo 11 iki 5:30 v. popiet.

KASOS KREDITO UNIJOS ŽINIOS

Rugsėjo 9 d. direktorių posėdyje Richmond Hill,N.Y., buvo peržvelgtos KASOS santaupų bei paskolų gairės, pagvildenta lietuvių kultūrinių apraiškų finansinė parama ir padiskutuota apie lietuviškos Kredito Unijos ateitį.

Buvo paryškinta, kad KASA visada davė ir tebeduoda aukštesnius santaupų procentus, negu kiti bankai. Tačiau investavimą, paskolų ir taupymo nuošimčių balansui išlaikyti, buvo nutarta šiek tiek pakeisti certifikatų procentus. Nuo š.m. spalio 15 už įvairių terminų ir didžių certifikatus duodama palūkanų apie ketvirtį procento mažiau, negu iki šiol. Nežiūrint to, KASOS certifikatai vistiek tebėra taupytojams pelningesni, negu kitur. Tą galima lengvai patikrinti, palyginus procentų ir terminų sąlygas KASOJE ir kituose bankuose.

Reguliarių knygutės santaupų procentai palieka nepasikeitę, todėl pakartotinai raginama perkelti santaupas į KASĄ, nes niekur kitur negausite 7% palūkanų už einamąsias taupymo sąskaitas.

Taip pat lieka nepakeisti IRA pensijos indėlių procentai, kurie šiuo metu KASOJE siekia nuo 9.25% iki 10.25%, atsižvelgiant į termino ilgį. Primenama, kad kiekviena taupymo sąskaita KASOJE yra apdrausta iki 100,000 dolerių.

Nuo spalio 15 atitinkamai buvo sumažinti ir nekilnojamo turto bei kitų paskolų nuošimčiai.

Šie pakeitimai turėtų žymiai palengvinti paskolų sąlygas KASOJE. Apie paskolų bei certifikatų procentus ir sąlygas prašoma asmeniškai pasiteirauti arba paskambinti į KASĄ (718) 441-6799. Įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, išskyrus penktadieniais iki 6 ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

KASOS direktoriai nutarė ir toliau laikytis ligšiolinių gairių lietuvių kultūrinių siekimų paramos reikaluose. Šiemet buvo paskirta 500 dol. auka Lituanistinei Katedrai (iš viso 1,000 dol.), 500 dol Ateitininkų 75 metų veiklos jubiliejiniam kongresui, 500 dol. Maironio lituanistinei mokyklai New Yorke, 200 dol. Lietuvių Atletų Klubo jaunimui. Taip pat mažesnės sumos buvo paskirtos įvairių sveikinimų proga: 72-rajam Lietuvos vyčių kongresui, BALFo 40-tajam seimui, Skautybės Fondui ir kt. Šalia to, visuose KASOS skyriuose — New Yorke, Chicagoje ir St. Petersburge reklamų mokesčiais yra nuolatos remiami lietuviški laikraščiai, radijo valandėlės ir vienkartiniai spausdiniai.

Posėdyje buvo pasidžiaugta jau iki 43 milijonų dolerių priaugusiu kapitalo aktyvu ir nuolatos kylančiu susidomėjimu praplėsti KASOS veiklą kitose lietuvių kolonijose Amerikoje bei Kanadoje.

Š.m. nuo lapkričio 6 iki 13 KASOS direktoriai ir komitetų bei įstaigų personalas dalyvaus lietuvių ekonominėj konferencijoj Marco Island, Floridoje. KASOS bendradarbiams bus paruoštas trumpas darbo seminaras ir taip pat bus proga dalyvauti ekonominės konferencijos programoje, kurią ruošia LITO investavimų bendrovė, talkinant ekonomijos ir kitų sričių specialistams.

Ta proga KASOS vadovybė kviečia visus lietuvius praleisti keletą dienų gražiame Marco Island kurorte, paatostogauti ir susipažinti su lietuvių ekonominio gyvenimo uždaviniais. Dėl kelionės į konferenciją ir dėl informacijos apie viešbučius kviečiama skambinti į KASĄ, 718 441-6799 arba į Vytis kelionių agentūrą 718 769 - 3300.

Kasos Informacija

Valerija Grigaitytė-Aleksandriūnienė, gyvenusi Los Angeles ir ten mirusi rugpjūčio 30 d., paliko šias gimines: pusseseres: Aldoną Ečanienę-Kundrotaitę, Venecueloje, Olgą Momgaudienę Chicagoje, abi su šeimomis. Taip pat New Yorke liko giminaitė Regina Budrienė.

NAUJAUSIOS KNYGOS

A. Landsbergio, Vaikai gintaro rūmuose. 7 dol.

L. Andriekaus, Atmink mane, Rūpintojėli. Eilėraščiai. 6 dol.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos, septintas tomas, įrištas. 7 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos, plokštelės, suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Moteris ieško mažo buto ar kambario su galimybe naudotis virtuve. Tel. 386-1293.

Olympic rašomų mašinėlių su lietuvišku šriftu dar galima įsigyti kreipiantis adresu: S. Prakapas, 49 Norseman St., Toronto, Ont. M8Z 2P7, Canada. Kaina su persiuntimu į Ameriką 160 dol.

Noriu pirkti dviejų šeimų namą Richmond Hill arba Woodhavene. Skambinti 516 261-2404.

PRISIMINTAS JAUNIMAS

Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų S-gos valdybos iniciatyva rugsėjo 15, sekmadienį, 3:30 val. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje, Brooklyne, paminėti tarptautiniai jaunimo metai.

Po vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, invokacijos rengėjų vardu P.L.K.O.S-gos valdybos pirm. prof. dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė supažindino su tarptautinių jaunimo metų tikslais ir uždaviniais.

Gintė Damušytė, Lietuvių Religinės Šalpos reikalų vedėjo pavaduotoja ir Lietuvių Informacijos Centro direktorė, pagal turimas galimybes supažindino su jaunimo padėtimi okupuotoje Lietuvoje. Galutinėj salės sienoj buvo išdėstyta eilė fotografijų jaunuolių, kurie vienu ar kitu būdu pasižymėjo lietuvybės ir tikėjimo gynime okupuotoj Lietuvoj.

Algis Lukoševičius, New Yorko ir apylinkių Studentų Ateitininkų pirmininkas, kalbėjo apie lietuvių jaunimą išeivijoje (neliesdamas skautų ir Lietuvos vyčių, nes jų atstovai irgi dalyvavo prezidiume). Supažindino su Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, jaunimo kongresais ir stovyklomis, kitomis jaunimo organizacijomis.

Skautininkė Giedrė Stankūnienė supažindino su Lietuvių Skautų Sąjungos įnašu jaunimo gyvenime.

Marija Lepera, Lietuvos vyčių centro valdybos II vicepirmininkė jaunimo reikalam, specialiai atvykus iš Pennsylvanijos, jautriai kalbėjo apie Lietuvos vyčių (vyresniųjų ir jaunesniųjų) veiklą Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Laima Jankauskaitė paskaitė ištraukas iš jaunimui skirtos poezijos (Gražinos Tulauskaitės, Maironio, Jono Aisčio).

Maldą už jaunimą sukalbėjo Vida Penikienė, o visai programai vadovavo Gintarė Ivaškienė.

Antroje dalyje buvo parodyta vaizdajuostė: Sibiro kalinių balsas. Čia akivaizdžiai buvo parodyta, kad Sovietų Sąjungoje vergų stovyklų galima užtikti ne tik Sibire, bet daugybė piliečių kalinama ir pačioje Rusijoje (net ir Maskvos centre), kalėjimuose ir vergų stovyklose.

Vakaronė baigta kavos ir pyragaičių vaišėmis. (k.b.)

DARBININKAS

70

KVIEČIA VISUS ATSILANKYTI Į

METŲ SUKAKTUVINĮ KONCERTĄ

Š m. spalio 6, sekmadienį, 3 v. popiet
Kultūros Židinyje

Programoje:

SOLISTAI:

DAIVA MONGIRDAITĖ, sopranas
ALGIS GRIGAS, baritonas
PIANISTAS
WILLIAM SMIDDY

Po programos — vakaronė. Veiks baras ir valgių bufetas.